3MICT

Засідання чотирнадцяте (Середа, 16 березня 2016 року)

Виступи народних депутатів України	4
Виступ від фракцій «Об'єднання «Самопоміч» і Радикальної партії Олега Ляшка	18
Ратифікація:	
Конвенції Міжнародної організації праці про мінімальні норми соціального забезпечення №102	19
Угоди між Україною та Аргентинською Республікою про взаємну адміністративну	
допомогу з питань запобігання, розслідування та припинення митних правопорушень	26
Факультативного протоколу до Конвенції про права дитини щодо процедури повідомлень	33
Угоди між Урядом України та Урядом Федеративної Республіки Німеччина	
про заснування Німецько-Української промислово-торговельної палати	38
Протоколу про сталий транспорт до Рамкової конвенції про охорону та сталий розвиток Карпат	44
Прийняття Закону України «Про приєднання України до Угоди про державні закупівлі»	45
Прийняття за основу законопроекту «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України	
щодо забезпечення виконання кримінальних покарань та реалізації прав засуджених»	46

Прийняття Постанови Верховної Ради України «Про Рекомендації парламентських слухань на тему: «Правове забезпечення реформи освіти в Україні»	47
Розгляд проектів постанов:	
«Про Рекомендації парламентських слухань на тему: «Розвиток підприємництва в Україні та підтримка малого і середнього бізнесу»	51
«Про Рекомендації парламентських слухань на тему: «Стан і перспективи забезпечення в Україні безпеки дорожнього руху»	66
Розгляд законопроекту «Про внесення зміни до статті 7 Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України»	
щодо забезпечення права на здобуття освіти»	75
Заяви народних депутатів щодо голосування	89
Результати поіменної реєстрації	
Результати поіменного голосування	

ЗАСІДАННЯ ЧОТИРНАДЦЯТЕ

Сесійний зал Верховної Ради України 16 березня 2016 року, 10 година 03 хвилини

Веде засідання Голова Верховної Ради України ГРОЙСМАН В.Б.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго ранку, шановні колеги народні депутати! Заходьте, будь ласка, до сесійного залу, займайте свої робочі місця, будемо розпочинати ранкове засідання Верховної Ради України.

Шановні колеги народні депутати! Учора ми прийняли один, але важливий закон. Ми фактично на 100 відсотків виконали план безвізового режиму щодо прийняття рішень Верховною Радою України. Думаю, що після рішення НАЗК, яке може сьогодні відбутися, ми зможемо говорити про 100-відсоткове виконання Плану дій щодо лібералізації візового режиму і створення якісних умов для боротьби з корупцією.

Разом з тим, шановні колеги, вчора ми не ухвалили необхідного рішення щодо півтора мільярда доларів, які мають бути направлені на користь українських громадян і держави. Є різні думки щодо цього законопроекту, тому сьогодні, я нагадую, о 12 годині ми з керівниками фракцій проведемо узгоджувальну нараду для того, щоб визначитися щодо суті закону, що потрібно зробити, які рішення має ухвалити Верховна Рада України, щоб у четвер вийти з узгодженою позицією і продовжити нашу роботу.

Я ще раз хочу підкреслити, що ми з вами маємо приймати надважливі рішення і не створювати перешкод для того, щоб ми могли розглядати закони, на які сьогодні очікують держава і люди.

Відповідно до Регламенту Верховної Ради України у середу ми маємо 30 хвилин на виступи народних депутатів. Після реєстрації народних депутатів у залі Верховної Ради ми розпочнемо запис на виступи.

Шановні колеги народні депутати, прошу підготуватися до реєстрації. Прошу увімкнути систему «Рада» для реєстрації народних депутатів.

У сесійному залі Верховної Ради України зареєструвалися 334 народні депутати. Ранкове засідання Верховної Ради України оголошується відкритим.

Прошу народних депутатів підготуватися до реєстрації на виступи з трибуни Верховної Ради України. Шановні колеги, будь ласка, запишіться на виступи.

Перед тим як надати слово народному депутату Івченку, я хочу привітати наших колег народних депутатів України з днем народження. Вітаємо шановного колегу Валерія Давиденка з днем народження (Оплески). Вітаємо також з днем народження шановного колегу Олексія Кириченка (Оплески).

Вадим Івченко, «Батьківщина». Будь ласка.

ІВЧЕНКО В.Є., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань аграрної політики та земельних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні колеги! Шановні громадяни України! Ви знаєте, що вчора відбулася дуже важлива подія. Учора всі асоціації аграрного спрямування консолідовано вийшли під стіни Верховної Ради України і провели велике селянське віче, на якому висунули вимоги до Верховної Ради та до уряду. Частина плакатів уже висить у залі, де написано: «Ні – антиселянському уряду». Аграрії прийняли рішення і вимоги, які направлені до Голови Верховної Ради, до голови уряду і кожного народного депутата. Вони категорично проти ринку землі. Те, що сьогодні пропонує пан Яценюк, – це ганебно, оскільки у нас діє мораторій. Асоціації аграрного спрямування категорично проти ринку землі. Ці мільйони гектарів, про які говорить пан Яценюк, – це антинародна, антиселянська і головне – антизаконна позиція.

Хіба рік тому ми не працювали над тим, щоб вибудувати нормальну систему оподаткування для кожного аграрія — малого, середнього і великого, для переробника? Ми великому бізнесу віддали експортний ПДВ, зробили їх багатшими, а у малого бізнесу забрали останнє.

Пільгове оподаткування. Вони сьогодні пропонують нам усе-таки сконцентруватися і прийняти деякі законопроекти, які теж написані на плакатах. Це законопроект №3851-1 про повернення пільгового оподаткування і про автоматичне відшкодування ПДВ за автоматичним реєстром, щоб кожен бачив, кому відшкодовується, скільки і коли його черга.

Ми маємо виробити державну політику, дійсно, для селян, ввести в організований ринок продажу сільськогосподарської продукції одноосібні селянські господарства або створити так звані сімейні ферми. Ми маємо надати їм статус сільськогосподарського товаровиробника. Коли ми надамо їм статус, тоді зможемо спрямувати туди і державну підтримку, і донорські кошти. Нам потрібно зробити так, щоб в аграрному устрої все-таки з'явилася потужна сімейна ферма, для того щоб не 200 підприємств створювали 93 відсотки аграрної продукції, а, як у Польщі, де 65 відсотків валютної виручки забезпечують 1 мільйон 600 сімейних ферм. Це і є селянська політика, спрямована на кожного селянина.

Ще раз хочу наголосити на вимогах аграріїв: геть анти селянський уряд, не відкривати ринок землі і прийняти два законопроекти, про які вони просять. Треба розробити стратегію розвитку фермерства, підтримати одноосібників і сімейні ферми. Це головне завдання наступного уряду на наступний рік.

Фракція «Батьківщина» підтримуватиме аграріїв і вимоги селянського віче. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Помазанов. Юрій Береза, «Народний фронт». Будь ласка.

БЕРЕЗА Ю.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки і оборони (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Доброго дня, шановні колеги! Доброго дня, шановний український народе! Ви знаєте, коли я прийшов до цієї зали, моєю мрією було і є закінчення війни на сході. Хто не розуміє в цій державі, що закінчення війни на сході залежить від реорганізації та створення справді української армії? На сьогодні це основний момент у нашій державі.

І тому мені дуже сумно зараз бачити те, що відбувається в цьому залі: як ми ходимо на роботу, як голосуємо за закони, які сьогодні необхідні державі, як ми декларуємо, що любимо український народ, а при цьому необхідні закони відкладаємо в довгу шухляду.

Я звертаюся до колег по коаліції, які зараз почали голосувати в унісон і робити все, щоб закон, надзвичайно необхідний українській армії для модернізації, переозброєння, не був проголосований.

У мене також є звернення до «Опоблоку» і до опозиційного уряду. Якби я був Генеральним прокурором, то ви свої засідання проводили б у Лук'янівському СІЗО, це я вам гарантую. Коли ви тут починаєте розповідати, як ви любите народ, який зараз бомблять і розстрілюють російські окупанти, — знаєте, це навіть не смішно, це фарисейство!

Я закликаю всіх членів коаліції, всіх небайдужих, всіх тих, які не голосували за закони 16 січня, що розв'язали громадянську війну на території Києва, закликаю керівництво Верховної Ради: необхідно прийняти законопроект №4057. Це питання виживання нашої армії, Української держави. Ніхто не принесе мир на нашу землю. Тільки сильною армією, сильним народом ми зможемо перемогти окупанта.

І тому я ще раз звертаюся: шановні керівники Верховної Ради, прошу поставити і проголосувати у четвер цей законопроект. У разі неприйняття цього законопроекту фракція «Народний фронт» гарантує, що трибуну буде заблоковано. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Сисоєнко, «Самопоміч». Будь ласка.

СИСОЄНКО І.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Шановні колеги! Рада бачити вас у доброму здоров'ї і хочу побажати всім вам не хворіти, тому що становище наших державних та комунальних лікарень щодня погіршується.

Шановні колеги! Чи не вважаєте ви дивним, що за півтора року нашої спільної роботи в парламенті ми не прийняли жодного закону про зміни у сфері охорони здоров'я? Сьогодні вчергове у порядку денному немає законопроекту про медицину. Я не знаю, як ми далі можемо

говорити про якісь зміни, про запобігання корупції, про зміни в економіці, про безвізовий режим, не роблячи змін в основній галузі — медицині.

У профільному комітеті вже давно лежать розглянуті законопроекти і чекають, що нарешті їх внесуть на розгляд Верховної Ради. Зокрема, законопроект про автономізацію медичних установ, який надає можливість медичним закладам самостійно витрачати кошти відповідно до потреб. Закон про автономізацію був першим кроком, який вже зробили країни пострадянського простору, і лише Україна 24 роки ніяк не може цього зробити.

В Україні багато хворих, які не можуть бути вилікувані, ці люди потребують операцій з трансплантації органів. У нашій країні такі операції не роблять, люди вимушені їхати за кордон. І знаєте, чому? Тому що ми ніяк не можемо прийняти закон. Разом з тим законопроект про трансплантацію вже давно зареєстрований у Верховній Раді, пройшов розгляд профільного комітету і чекає, коли, нарешті, він з'явиться в залі, для того щоб ми його ухвалили.

Найближчим часом ми з вами просто зобов'язані прийняти законопроекти, які також готові до розгляду у другого читання, про підвищення заробітної плати медичним працівникам, особливо працівникам екстреної медичної допомоги. Люди, які щодня рятують життя українців, працюють у жахливих умовах, не маючи ліків, вакцин, належного обладнання. На сьогодні середня заробітна плата лікаря становить 2,5 тисячі гривень, вони працюють у жебрацьких умовах. Якщо ми найближчим часом не приймемо законопроекти про медицину, люди в білих халатах залишать свої операційні і прийдуть сюди, до стін парламенту.

Володимире Борисовичу, я дуже розраховую на те, що наступного пленарного тижня будуть розглянуті основні законопроекти про медицину. Фракція «Об'єднання «Самопоміч» наполягає на їх невідкладному розгляді та прийнятті (Оплески).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ірина Геращенко, «Блок Петра Порошенка». Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань європейської інтеграції (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановні колеги! У цьому сесійному залі, мабуть, немає жодного народного депутата, який хоч раз не підходив би до мене як одного з представників гуманітарної підгрупи в Мінську з проханням дізнатися про долю наших героїв, зниклих безвісти, і заручників. Власне, питання звільнення заручників перебуває на постійному особистому контролі Президента України.

Я хочу поінформувати вас про добру новину. Вчора завдяки спільним зусиллям Президента України, Служби безпеки України, Міністерства оборони України і гуманітарної підгрупи в Мінську нам вдалося звільнити трьох українських героїв, людей, які більше року перебували в полоні з тяжкими пораненнями. Це Григорій Завізіон, Петро Ярошевич і Вадим Петренко — двоє військових і один цивільний. Я прошу підтримати оплесками героїзм їхніх матерів, дружин, які чекали своїх коханих чоловіків (Оплески).

Учора Президент України провів надзвичайно важливу зустріч з адвокатами Надії Савченко, на якій поінформував їх про координацію зусиль української влади задля звільнення Надії і всіх інших заручників, яких утримує Кремль.

Ми вважаємо, що виконання шостого пункту Мінських угод — звільнення всіх заручників — це і свобода для тих 124 громадян України, які на сьогодні утримуються бойовиками, цивільних і військових, і тих українців, які утримуються в тюрмах Російської Федерації. Саме на цьому наполягає українська влада.

Хочу сказати вам, що переговори про звільнення заручників ϵ надзвичайно важкими, і закликаю кожного з вас не спекулювати на цих делікатних темах, враховуючи те, як це може вразити родини заручників.

Сьогодні так само ведеться велика робота задля того, щоб розпочати пошук зниклих безвісти. Для цього українська влада за дорученням Президента України домагається допуску Міжнародного комітету Червоного Хреста до окупованих територій, адже список зниклих безвісти на сьогодні включає 693 громадян, цивільних та військових. Наше завдання – їх знайти.

Наступний важкий раунд переговорів про звільнення заручників відбудеться 23 березня в Мінську, коли там знову працюватимуть усі групи.

Шановні колеги, хочу сказати, що ми маємо постійний контакт з Президентом, і його прямі директиви для нас — стосовно того, що всі українські заручники мають бути звільнені. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Ігор Гузь, «Народний фронт». Будь ласка.

ГУЗЬ І.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України у закордонних справах (одномандатний виборчий округ №19, Волинська область, політична партія «Народний фронт»). Слава Україні! У мене звернення до Президента України Петра Олексійовича Порошенка. Петре Олексійовичу, минув місяць, і я як народний депутат України інформую вас про роботу голови Волинської обласної державної адміністрації пана Гунчика, якого ви принципово не хочете відправити у відставку.

Сайт Національної поліції, 10 березня цього року, зачитую: «Замість залізобетонних конструкцій підрядні товариства використали морські металеві контейнери, які значно дешевші, проте в офіційних документах про це не вказали». І далі: «Волинська ОДА, її підрядні структури підозрюються у відмиванні 7 мільйонів гривень на будівництві фортифікаційних споруд у Донецькій області».

Петре Олексійовичу, я вас особисто дуже прошу узяти під особистий контроль цю справу. Я звернувся до Генерального прокурора, Голови СБУ і міністра внутрішніх справ. Триває кримінальне провадження, є підозра, що відмили 7 мільйонів гривень на будівництві фортифікаційних споруд за замовленням безпосередньо голови обласної державної адміністрації і відповідних профільних управлінь ОДА. Це ганьба! Якщо ці факти підтвердяться...

Та й взагалі ви повинні прискіпливо вивчити роботу голови Волинської обласної державної адміністрації. В області безлад, кілька днів тому голова Шацької районної державної адміністрації пан Корольчук виступив із заявою, що він не довіряє голові обласної державної адміністрації. Тобто у ваших структурах призначений вами

голова районної державної адміністрації висловив недовіру голові обласної державної адміністрації.

Ідеться про славнозвісне звільнення від податку сільськогосподарського кооперативу «Флора», який у Шацькому районі орендує земельні ділянки і не хоче платити за оренду цієї землі. На жаль, як стверджує голова райдержадміністрації, голова обласної державної адміністрації уникає цих питань, відповідно є підозра, що він прикриває цю структуру. Я вже звертався з цієї трибуни з цього приводу.

І останнє. Петре Олексійовичу, у Волинській області, крім Маневицького району, де продовжується незаконний видобуток бурштину, ця лихоманка переходить на інші райони. Уже починають копати в Шацькому, Старовижівському районах. Де голова обласної державної адміністрації, який має бути тут, інформувати про бездіяльність правоохоронців, аби навести порядок у цій сфері?

Наполегливо прошу вас звільнити голову ОДА Володимира Гунчика...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Антон Кіссе, група партії «Відродження». Будь ласка.

КІССЕ А.І., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (одномандатний виборчий округ №142, Одеська область, самовисуванець). Уважаемые коллеги! Дорогие избиратели! Сегодня, наверное, только ленивый не говорит о том, что необходимо ремонтировать дороги. В последнее время появилось солнце, и якобы уже вышла техника на восстановление дорожного покрытия в государстве Украина. Но я хочу обратить ваше внимание на исполнение закона, принятого парламентом, об отчислении перевыполнения таможенных сборов Одесской, Волынской, Черновицкой и Львовской таможнями. Соответствующий закон мы приняли в сентябре прошлого года. И как же он исполняется?

Если проанализировать ситуацию за прошедший 2015 год, Одесская область на восстановление дороги Одесса — Рени (конкретно было указано) получила ноль целых ноль десятых. Депутаты Одесского областного совета пригласили начальника таможни, с тем чтобы выяснить, почему так произошло, что в других областях перевыполнение, а здесь — вообще ноль. Из информации, которую мы получили,

все стрелки были переведены на Государственную фискальную службу. И, к сожалению, никакого ответа нет. Слава Богу, за последние два месяца пошли какие-то поступления.

Обращаясь в Кабинет Министров и в фискальную службу Украины, я хочу все-таки получить ответ, почему в предыдущем году Одесская область не получила ни копейки, а остальные области (и я этому рад) получили достаточно финансовых средств, около 700 миллионов гривен.

Сегодня активизация пошла: заявление губернатора Одесской области, заявление Кабинета Министров о том, что на судьбоносную дорогу, которая уничтожена практически на 100 процентов, выделяются деньги. Очень хотелось бы, чтобы было проведено соответствующее совещание у нас в области и было четко сказано, какая сумма выделяется на эту дорогу, какие сроки, ход выполнения тендеров, которые проведены, и какие именно компании будут проводить работы.

Хочу напомнить, что инициировало принятие закона об отчислении перевыполнения таможенных сборов население юга Одесской области, 46 тысяч людей высказали свою позицию и пикетировали Администрацию Президента, Кабинет Министров. После этого родился соответствующий закон, было обращено внимание на эту дорогу. Но, кроме «обращено внимание», пока добавить нечего.

Уважаемые друзья, особенно службы, отвечающие за дорожное строительство! Я прошу активизации. Обращаю внимание областной администрации и, безусловно, Кабинета Министров...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Кодола, «Народний фронт». Будь ласка.

КОДОЛА О.М., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства (одномандатний виборчий округ №209, Чернігівська область, політична партія «Народний фронт»). Сьогодні я хотів би привернути увагу до серйозної проблеми людей, які мають хронічні захворювання нирок, їх перебуває на обліку близько півмільйона, з них 5 тисяч лікуються методом замісної ниркової терапії, так званого гемодіалізу.

Станом на 1 січня, в Україні працюють понад 90 центрів нефрології та діалізу. Обласні та міські центри гемодіалізу переповнені, не вистачає фінансування для надання допомоги всім, хто її потребує. У неофіційній черзі на отримання процедури гемодіалізу стоять близько 8 тисяч людей. Більшість цих людей не доживають до своєї черги на отримання життєво необхідних процедур, тому що потрапити у відділення гемодіалізу можна лише тоді, коли хтось із пацієнтів, які отримують замісну ниркову терапію, помирає.

Водночас наша держава витрачає рекордні гроші (більше 1 мільярда гривень) лише на закупівлю витратних матеріалів для цієї процедури. При тому що лише близько 20 відсотків людей, які потребують життєво необхідну процедуру гемодіалізу, мають можливість отримувати її за рахунок державних коштів.

Однією з основних причин такого становища є абсолютна монополія на ринку гемодіалізу кількох компаній, які фактично захопили і поділили цей ринок між собою. Якщо проаналізувати ринок державних закупівель витратних матеріалів для гемодіалізу, можна дійти висновку, що в Україні існує фармацевтична мафія, яка, без перебільшення, причетна до всіх закупівель лікарських засобів та виробів медичного призначення. Зокрема, у процедурах державних закупівель для гемодіалізу у 99 відсотках виграють дві групи компаній, які диктують державі свої ціни, наголошую, вдвічі-втричі вищі, ніж у європейських країнах.

Саме тому ми з колегами народними депутатами бачимо тут усі ознаки багатомільярдної корупції. Люди помирають, бо не можуть заплатити, щоб отримати необхідне лікування. А продажні чиновники і фармацевтична мафія, по суті, висмоктують усі соки з держави, наживаючись на державних закупівлях.

Саме тому я вимагаю від Антимонопольного комітету та Міністерства охорони здоров'я припинити порушення законодавства. Треба створити прозоре конкурентне середовище для забезпечення максимальної економії бюджетних коштів. Сьогодні в Антимонопольному комітеті відбувається «круглий стіл», де наші колеги намагаються знайти шляхи розв'язання цієї проблеми. Я закликаю Антимонопольний комітет зайняти жорстку позицію, провести розслідування та припинити порушення законодавства. Відповідні звернення були

направлені мною до всіх антикорупційних органів, до Антимонопольного комітету, до Міністерства охорони здоров'я. Думаю, що спільними зусиллями ми не дамо наживатися на здоров'ї українців. Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Курячий. Будь ласка.

КУРЯЧИЙ М.П., член Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ №25, Дніпропетровська область, партія «Блок Петра Порошенка»). Уважаемый Владимир Борисович! Уважаемые народные депутаты! У меня очень важная и в то же время тревожная информация. В стране происходит непростой процесс децентрализации власти, передачи полномочий на места и другие жизненно необходимые реформы государственного управления и местного самоуправления. Сегодня враг сосредоточился на срыве этих изменений. Российскими спецслужбами под видом обсуждения актуальных задач децентрализации власти запущен проект так называемых экономических автономий районов и даже областей Украины.

Моя родная Днепропетровщина стала полигоном для обкатки этих новых сепаратистских технологий. Уже известны неоднократные случаи проведения так называемых форумов в регионе, на которые организаторы обманом привлекают граждан, общественные организации, школьников, студентов и даже некоторых депутатов местных советов. Дошло до того, что председатель Криничанского районного совета Днепропетровской области госпожа Кобзар подписала обращение якобы от всего депутатского корпуса о поддержке экономической автономии региона.

Скажу объективно: соответствующие органы государственной безопасности Украины обратили внимание на эту безусловную реальную угрозу территориальной целостности и государственному суверенитету, и пускай не в зародыше, но эту проблему удалось притушить. Но только притушить, а не погасить полностью. Сейчас я обращаюсь к руководству СБУ, Генеральной прокуратуры с тем, чтобы не пустили эту проблему на самотек. Друзья, это не насморк, сама по себе эта проблема не пройдет, не разрешится! Это дело не должно припасть бюрократической пылью, как было много раз. Органы прокуратуры,

Служба безопасности должны дать самую жесткую правовую оценку этим событиям и тем, кто за ними стоит.

Уважаемые коллеги! Поступает очень тревожная информация, что практика проведения таких форумов находит поддержку и на территории других областей, речь идет о Львовской, Херсонской, Закарпатской областях. Проводятся форумы в поддержку идеи экономической самостоятельности региона. Подобные мероприятия получают самую широкую огласку в российских СМИ, которые формируют мысль о том, что якобы идея экономической автономии имеет поддержку среди населения Украины. Почему такие собрания становятся возможными? Кто конкретно в Украине координирует реализацию так называемых автономий? Какие меры предпринимаются для того, чтобы предотвратить этот сценарий?

Я обращаюсь к Службе безопасности Украины с требованием незамедлительно принять меры относительно организаторов и участников этой автономной экономической вакханалии. Я обращаюсь к депутатам местных советов всех уровней с предложением раз и навсегда поставить точку в этом вопросе. Необходимо осудить любые попытки протащить утверждение подобных проектов. Российский сценарий раскола Украины не пройдет! Слава Украине!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Микола Княжицький, «Народний фронт». Будь ласка.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л., голова Комітету Верховної Ради України з питань культури і духовності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Шановні народні депутати! Я не знаю, чи бачили ви в Інтернет-мережі звернення акторів Івано-Франківського театру про засилля російського продукту не лише на наших телевізійних екранах, а й на наших сценах. Нещодавно актори цього театру разом з акторами театру «Золоті ворота» поставили блискучу п'єсу львівського драматурга Ар'є, яка називається «Слава героям», про те, як два українці, один із яких воював у Червоній армії, а другий – в УПА, опиняються в одній палаті у лікарні і разом страждають від корупції, від тієї ситуації, що сталася в нашій країні. Ця п'єса ставиться в Києві, на малій сцені театру «Золоті ворота».

Натомість у Жовтневий палац, де ми всі переживали криваві і жахливі події Майдану, знову раз за разом починають приїжджати російські антрепризи з акторами, які закликали знищити територіальну цілісність нашої країни. Туди не можуть зайти українські актори.

Та сама ситуація продовжується і в українському кінематографі. Незважаючи на наш закон, який мав обмежити присутність російських акторів, які закликали до порушення територіальної цілісності України, такі фільми і серіали все одно продовжують виходити на українських екранах.

Як на мене, ми забуваємо, що живемо в умовах війни. Ми забуваємо про тих людей, які загинули на Майдані, і про тих, які продовжують гинути на сході. Ми ніколи не побудуємо і не відродимо українську культуру, якщо будемо продовжувати і далі пропихати такі законопроекти, які й надалі пропихаються в нашому парламенті, де за європейський продукт намагаються видати російський продукт, коли намагаються примусити кабельні мережі транслювати канали, які транслюють фільми і серіали про НКВС. Ми повинні це припинити!

Хочу сказати, що незабаром буде оголошено про створення міжфракційної депутатської групи «Наступ», яка відстоюватиме демократичну, незалежну Україну і принципи деокупації. Лише об'єднавшись для звільнення України як ментально, так і за звільнення захоплених територій, ми зможемо побудувати нормальну європейську державу. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Андрій Шипко, група партії «Відродження». Будь ласка.

ШИПКО А.Ф., член Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я (одномандатний виборчий округ №35, Дніпро-петровська область, самовисуванець). Шановні народні депутати! Дорогі виборці! Розпочався великий піст, і саме час задуматися, відкинути зайві емоції та звинувачення, виявити терпіння (особливо політикам) і турботу. Може, Господь і благословить нашу багатостраждальну країну в цей важкий час.

Але хочеться запитати: скільки ж можна власні інтереси та амбіції ставити вище, ніж інтереси українського народу? У країні купа проблем, а тут три тижні точаться балачки: Садовий, Яценюк чи

Яресько. А про людей хоч хтось згадав за ці три тижні? Про те, як вони виживають у цей час?

Я провів цей час у своєму окрузі, спілкувався з людьми. Проблем маса: люди не можуть купити ліки і лікуватися в лікарнях, не можуть оплатити житлово-комунальні послуги, аграріїв позбавили підтримки, малий і середній бізнес вимирає, а це — основа нашої держави.

І про головне, це проблема не однієї людини, це стосується кількох регіонів нашої держави. 25 березня буде заборонено проїзд через дамбу №8 Каховського водосховища, а це дорога через три області — Дніпропетровську, Запорізьку та Кіровоградську. Тепер 3,8 кілометра можна подолати, лише зробивши об'їзд у 120 кілометрів. Ситуація на дамбі кваліфікована як можлива надзвичайна ситуація техногенного характеру внаслідок гідродинамічних аварій та прориву дамби з утворенням хвилі та катастрофічним затопленням. Єдине, що може врятувати її від прориву, — терміновий капітальний ремонт. Я про це вже півтора року кажу. Після маси листів, звернень, зустрічей, нарад на вищому рівні чиновники спромоглися лише заборонити проїзд через дамбу — це все. Це просто бомба сповільненої дії, це не вирішення питання.

Колеги, в понеділок Кабінет Міністрів затвердив розпорядження №154 про розподіл видатків державного бюджету на розвиток мережі та утримання автомобільних доріг на 2016 рік. За яким принципом визначали аварійні ділянки доріг? Чому аварійну частину ділянки Н-23, яка проходить по дамбі Каховського водосховища, до цього переліку не включено? Хоча про це казав і особисто запевняв нас Арсеній Петрович. Уряд хоче дочекатися прориву? У разі прориву десятки тисяч людей залишаться без домівок. Про можливі втрати я боюся навіть говорити. Днями ми вшанували пам'ять жертв Куренівської трагедії. Я не хочу порівнювати і навіть думати про те, що може трапитися.

Я зараз без емоцій, просто запрошую членів Кабінету Міністрів у Нікопольський район на позачергове засідання на дамбі №8. А після засідання заїдьте у села та міста, які будуть затоплені з вашої доброї волі. Я вимагаю від Прем'єр-міністра України негайно втрутитися в це питання. Прошу вважати мій виступ депутатським запитом. Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Останній виступ – Андрій Лозовой. Будь ласка.

ЛОЗОВОЙ А.С., секретар Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка). Вся країна шокована, дивлячись на те, що відбувається з незаконним видобутком бурштину на Житомирщині, на Волині і на моїй рідній Рівненщині. Але люби, Боже, правду! Настав час сказати в цьому залі, хто в цьому винен і що далі робити.

Скоро рік, як 26 квітня минулого року був прийнятий законопроект, авторами якого є ми з Бориславом Розенблатом та іншими співавторами, «Про видобування та реалізацію бурштину». Досі цей законопроект не розглянуто у другому читанні, що стимулює незаконний видобуток. Ганьба! – цілком правильно каже колега Євтушок.

Ще одна причина цього «беспредела», коли в українського народу щороку крадуть мінімум півмільярда доларів через незаконний видобуток сонячного каменю, — це проблеми у владі, у силових структурах та виконавчій владі. Вчора журналіст Дмитро Леонтіюк чітко довів шляхом експериментального репортажу причетність так званих правоохоронних органів, Національної поліції до незаконного видобутку бурштину на Рівненщині. Всі знають, що керує цим виконувач обов'язків начальника Національної поліції у Рівненській області Сергій Максимов. Хочу звернутися до міністра внутрішніх справ Арсена Авакова з вимогою нарешті звільнити негідника в погонах Максимова, який ганьбить Національну поліцію.

Інша біда — виконавча влада. На Рівненщині бурштинова мафія має два офіси — один у Національній поліції, другий — в облдержадміністрації. Ось виписка з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань: «Тимченко Олександр Анатолійович, засновник, проживає за адресою: Київська область, Києво-Святошинський район, село Петрівське». Це помічник Рівненського губернатора Віталія Чугуннікова. Саме для цієї фірми Чугунніков намагається вкрасти 35 тисяч гектарів рівненської землі, багатої на бурштин.

Після того як з ініціативи законного голови Рівненської обласної ради від Радикальної партії Володимира Ковальчука обласна рада не дала вкрасти 35 тисяч гектарів бурштинової землі, Чугунніков шляхом підкупу депутатів від «Свободи», окремих депутатів з «Батьківщини»,

зокрема голови обласної організації цієї партії Миколи Кучерука, незаконно відправив його у відставку. Це помста «бурштинової мафії». І справа честі для нас — здолати їх, інакше ганьба нам усім! Дякую. Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги народні депутати, перед тим як ми перейдемо до розгляду питань порядку денного, надійшла заява від двох фракцій про оголошення перерви із проханням відповідно до Регламенту замінити перерву трихвилинним виступом Олега Ляшка.

Олег Ляшко. Будь ласка.

ЛЯШКО О.В., член Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія. Шановні громадяни України! Шановні колеги! Сьогодні, 16 березня, — друга річниця так званого кримського референдуму, який став начебто легальною підставою для приєднання нашого Криму до Російської Федерації. Для всього світу очевидно, що цей референдум був незаконним, і відторгнення Криму від України так само незаконне.

Але чи достатньо зробила українська влада за ці два роки для того, щоб повернути Крим і захистити нашу рідну країну? Я твердо переконаний, що ні. Не боролися за Крим, на жаль, здали без жодного пострілу. Ми пам'ятаємо оприлюднені документи засідання Ради національної безпеки і оборони, на якому закликали бути «голубами миру», не виводити жодного танка і жодної зброї на захист рідної землі. Тому я вважаю, що якби ми два роки тому доклали всіх зусиль для захисту Криму, сьогодні не було б війни на Донбасі, не було б тисяч смертей, втрат які сьогодні несе Україна.

Я звертаюся до українського політикуму, до вашої відповідальності перед історичним моментом, який переживає Україна. Вчора помічник Державного секретаря США Вікторія Нуланд заявила про те, що Сполучені Штати Америки і Міжнародний валютний фонд припиняють фінансування програм для України до подолання політичної нестабільності. Заява Путіна про виведення російських військ із Сирії загрожує відновленням активних бойових дій на Донбасі. Програш

партії Меркель на місцевих виборах у Німеччині через кризу біженців демонструє нестабільність у Європейському Союзі. Нещодавно Європейський Союз прийняв рішення про п'ять принципів ЄС, серед яких немає головного принципу — відновлення територіальної цілісності і суверенності Української держави. Тобто ми бачимо, що зовнішня кон'юнктура для України складається вкрай несприятливо. А якщо ще взяти до уваги, що деякі країни Європейського Союзу порушують питання про те, щоб не продовжувати санкції щодо Росії, строк яких збігає в червні, і що у нас немає нових ринків замість втраченого російського, це означає, що Україна стоїть перед величезними зовнішніми загрозами.

І як ми зустрічаємо ці зовнішні загрози? Внутрішні чвари, протистояння, розбрат і амбіції політиків. Внаслідок цього на початку XX століття ми вже втратили Українську державу. Сьогодні ми також стоїмо перед загрози втрати української державності. Ми маємо об'єднатися, відкинути власні амбіції заради інтересів країни. Ми повинні битися не один з одним, а з ворогом. Ми повинні створити нову коаліцію, новий уряд і нову програму дій заради радикального підвищення рівня життя громадян, заради захисту країни. Радикальна партія до цього закликає.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги народні депутати, будь ласка, займайте свої місця, переходимо до розгляду питань порядку денного.

До вашої уваги пропонується проект Закону «Про ратифікацію Конвенції Міжнародної організації праці про мінімальні норми соціального забезпечення №102» (№0091).

Шановні колеги, ϵ пропозиція автора розглянути законопроект за скороченою процедурою. Прошу підтримати, голосуємо.

(3a) - 132.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд даного питання за скороченою процедурою. Прошу займати свої робочі місця. Голосуємо!

(3a) - 149.

Рішення не прийнято.

Будьте уважні, будь ласка. Ставлю на голосування пропозицію про розгляд даного питання за скороченою процедурою. Голосуємо.

(3a) - 163.

Рішення прийнято.

Я дивлюся, скільки депутати ходять по залу. Якби дати кожному по велосипеду, що виробляє електроенергію, ми могли б пів-Києва освітити.

Доповідає міністр соціальної політики Павло Розенко. Будь ласка.

РОЗЕНКО П.В., міністр соціальної політики України. Шановний пане Голово! Шановні народні депутати! В Україні 15 років дискутується питання необхідності ратифікації Конвенції Міжнародної організації праці про мінімальні норми соціального забезпечення №102, ухваленої на 35-й сесії Генеральної конференції МОП 28 червня 1952 року в місті Женеві. Україна 15 років йшла до цього часу, коли вона може взяти на себе зобов'язання щодо необхідного соціального захисту населення.

Мені дуже приємно, що Президент України Петро Порошенко звернувся до Верховної Ради України з необхідністю ратифікувати цю конвенцію. Адже конвенція регулює широке коло питань, визначає мінімальні вимоги щодо охоплення працюючих охороною здоров'я, охороною праці і соціальним забезпеченням, а також членів їхніх родин, населення в цілому, встановлює розміри мінімальної допомоги та страхових виплат за видами допомоги.

Безумовно, економічне становище держави вимагає негайного переформатування системи соціального захисту населення. Ратифікація цієї конвенції, фіксуючи мінімальні соціальні стандарти, дає можливість обпертися на міжнародний досвід у цьому питанні. Відповідно до пункту «б» конвенції Україна бере на себе зобов'язання за такими розділами: «Медичне обслуговування», «Допомога у зв'язку з хворобою», «Допомога по безробіттю», «Допомога по старості», «Допомога у випадку трудового каліцтва або професійного захворювання», «Родинна допомога», «Допомога у зв'язку з вагітністю і пологами», «Допомога по інвалідності» і «Допомога у зв'язку з втратою годувальника».

Прошу Верховну Раду Україну консолідуватися і проголосувати за цей надзвичайно важливий соціальний документ, який стане основою для забезпечення соціальних прав наших громадян. Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Співдоповідатиме голова підкомітету Комітету у закордонних справах Ірина Луценко. Будь ласка.

ЛУЦЕНКО І.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України у закордонних справах (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановний пане Голово! Шановні народні депутати! Комітет у закордонних справах 14 березня розглянув на своєму засіданні внесений Президентом України проект Закону «Про ратифікацію Конвенції Міжнародної організації праці про мінімальні норми соціального забезпечення №102» і ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді України прийняти згаданий проект закону за основу та в цілому.

Реалізація конвенції сприятиме приведенню українського законодавства у сфері соціального забезпечення у відповідність з міжнародними стандартами, зокрема стандартами Міжнародної організації праці. Крім того, набрання чинності зазначеною конвенцією сприятиме створенню передумов для приєднання України до Європейського кодексу соціального забезпечення.

Згідно з пояснювальною запискою до законопроекту за підписом міністра соціальної політики Павла Розенка реалізація зазначеного законопроекту не потребує додаткових витрат з державного бюджету. Участь у конвенції не передбачає сплату будь-яких внесків та інших регулярних платежів.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України не заперечує проти ратифікації цієї конвенції. Тож прошу вас від імені комітету підтримати рішення та ратифікувати Конвенцію Міжнародної організації праці про мінімальні норми соціального забезпечення №102. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Прошу записатися на виступи в обговоренні законопроекту: два – за, два – проти.

Олена Сотник, «Самопоміч». Будь ласка.

СОТНИК О.С., секретар Комітету Верховної Ради України з питань європейської інтеграції (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Шановні колеги! Насправді ця конвенція прийнята ще в 60-ті роки минулого століття, і лише сьогодні ми її ратифікуємо в Україні. Проте я хочу звернути вашу увагу, що це дуже велика, особлива відповідальність уряду, тому що цією конвенцією вноситься велика кількість стандартів, які ми маємо запровадити в нашому законодавстві.

Я звертаюся до міністра: ці стандарти потребують додаткових розрахунків. Ми маємо бути дуже уважними, ми не просто ратифікуємо конвенцію, а беремо зобов'язання. Конвенція стає частиною нашого національного законодавства. Насправді те, що у висновку Міністерства соціальної політики записано, що ратифікація не потребує додаткових витрат, не відповідає дійсності. Там дуже великі зобов'язання і щодо медичного обслуговування, і щодо соціальних стандартів лікарської допомоги. Тому я дуже прошу не просто залишити це на словах, а якщо ми беремо такі зобов'язання, то виконати їх перед населенням. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Віктор Галасюк, Радикальна партія. Будь ласка.

ГАЛАСЮК В.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань промислової політики та підприємництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка). Шановний Володимире Борисовичу! Шановні колеги народні депутати! Безумовно, ми маємо підтримати ратифікацію Конвенції Міжнародної організації праці про мінімальні норми соціального забезпечення №102. Але, окрім цього, ми маємо в Україні реально гарантувати ці норми соціального забезпечення.

Ви подивіться, що у нас відбувається. Законодавчо встановлений прожитковий мінімум — 1330 гривень. Покажіть людину, яка може вижити в Україні на 1330 гривень. А якщо людина не має родичів,

її взагалі прирікають на загибель. Водночає саме Міністерство соціальної політики визнає, що реальний прожитковий мінімум становить принаймні 2500 гривень на одну особу на місяць у цінах січня 2016 року. Це абсолютно неспівставно.

Шановні колеги! Уряд у березні підвищив тарифи на електроенергію на 25 відсотків і планує в квітні знову підвищити тарифи на газ на 53 відсотки. Це неприпустимо, це не відповідає жодній європейській практиці! Я звертаю вашу увагу, що на сьогодні в доході українців субсидії, дотації, інші соціальні виплати перевищують третину. Тобто хоче уряд того чи не хоче, робить це свідомо чи підсвідомо, але перетворює Україну на націю утриманців.

Чи не настав час підвищити соціальні стандарти та зменшити податковий тиск, для того щоб вивести економіку з тіні? Чи не настав час запровадити пряме бюджетне фінансування пенсій в Україні, позбутися надбудови Пенсійного фонду? Тільки на адміністрування витрачається 2 мільярди гривень йдуть. То краще ті 2 мільярди віддати пенсіонерам, по 200 гривень на рік додатково, якщо фінансувати пенсії напряму з державного бюджету. Сьогодні дотації Пенсійному фонду з державного бюджету становлять 56 відсотків, тобто пенсія фінансується не за рахунок ЄСВ, а за рахунок держбюджету. То давайте повністю перейдемо на бюджетне фінансування, зекономимо 2 мільярди гривень і спрямуємо їх на підвищення пенсій.

Ну, і, безумовно, має бути розвиток промисловості, створення нових робочих місць і підвищення продуктивності праці. За рахунок цього наповнюється Пенсійний фонд, а не за рахунок підвищення пенсійного віку чи зменшення соціальних стандартів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Народний депутат Ігор Насалик, «Блок Петра Порошенка». Будь ласка.

НАСАЛИК І.С., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки (одномандатний виборчий округ №85, Івано-Франківська область, партія «Блок Петра Порошенка»). Слава Ісусу Христу! Шановні друзі, є надія, що сьогодні парламент працюватиме, а не протиратиме штани, як він добросовісно робив це вчора.

Очевидно, що я за підтримку ратифікації конвенції, яка необхідна, і заперечень, звісно, немає. Але як у кожному окрузі є голос народу, у мене є такий Василь Миколайович Заник, який поставив мені запитання, а я не зміг відповісти, тому адресую запитання шановному Павлу Розенку.

Готується збільшення мінімального споживчого кошика. У цьому збільшенні передбачено, що яблук тепер споживатимуть на 2 грами більше, ніж споживали досі. Шановний пане Павле, спростуйте або підтвердіть цю інформацію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Народний депутат Долженков. Будь ласка.

ДОЛЖЕНКОВ О.В., член Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»). Здравствуйте, уважаемые граждане Украины! Здравствуйте, уважаемые коллеги! Безусловно, фракция «Оппозиционный блок» будет поддерживать ратификацию этого международного соглашения о минимальных нормах социального обеспечения. Но при этом хотелось бы отметить несистемность нашей работы. Мы говорим о ратификации международных соглашений, которые шли более 15 лет, как нам говорили предыдущие выступающие, но при этом не говорим о принятии Трудового кодекса Украины. А это документ, принятие которого давно назрело, поскольку мы говорим о привлечении инвестиций, но при этом не создаем условия для инвесторов, для того, чтобы сбалансировать взаимоотношения между наемными работниками и работодателями.

Также хотел бы отметить перечень законопроектов, которые мы сейчас рассматриваем. А соответствует ли этот перечень законопроектов тем вызовам, которые стоят перед нашей страной? Очевидно, нет. Помимо политического кризиса, у нас глубокий экономический кризис: государство и общество существуют параллельно, государство не обеспечивает право на социальную защиту, не обеспечивает предусмотренное в статье 48 Конституции Украины право на достаточный жизненный уровень.

Здесь говорили о том, что повышаются тарифы на жилищно-коммунальные услуги. Очень хорошо использовать оппозиционную риторику после того, как сами проголосовали за эти законы. А не вы ли делегировали правительство, Председателя Национального банка на подписание кредитного соглашения? Никакой же тайны нет: повышение тарифов — неотъемлемая часть выполнения кредитных соглашений, которые вы подписали. Поэтому прежде чем примерять на себя рубашку оппозиционера, необходимо проанализировать законопроекты, за которые голосовала каждая фракция в парламенте.

Прошу поддержать это международное соглашение. Спасибо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Володимир Михайлович Литвин. Будь ласка, 1 хвилина.

ЛИТВИН В.М., член Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти (одномандатний виборчий округ №65, Житомирська область, самовисуванець). Шановний Голово! Шановні колеги! Зрозуміло, що цей документ потрібно ратифікувати. Тим більше що Україна дуже легко бере на себе міжнародні зобов'язання, оскільки вона їх не виконує. Що вже говорити про конвенції, якщо у нас не виконується Конституція.

Шановний Голово, я пропоную під час голосування за цей законопроект дати доручення Кабінету Міністрів України внести до Верховної Ради оновлений прожитковий мінімум, мінімальну заробітну плату і новий розрахунок щодо споживчого кошика. Не може жити людина на 173 грами хліба в день, склянку молока, пів'яйця, дві картоплини і 7 грамів рису. І якщо ще в неї залишаться гроші, то купити такого-сякого м'яса 100 грамів. Це просто знущання над людьми, особливо з огляду на те, що ми беремо на себе міжнародні зобов'язання. Прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Колеги, готуємося до голосування. Від позафракційних — Михайло Головко. Будь ласка, 1 хвилина.

ГОЛОВКО М.Й., член Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ №164, Тернопільська область, політична партія «Всеукраїнське

об'єднання «Свобода»). Шановні народні депутати! Наша політична сила підтримуватиме цю ратифікацію, але ми хотіли б усе-таки звернути увагу, що дії уряду, які сьогодні поставили такі норми для мінімального споживання, мінімальної заробітної плати і мінімального прожиткового мінімуму, практично кинули наших людей за межу бідності. Згідно з даними ООН, майже 80 відсотків українців перебувають за межею бідності (це коли людина заробляє в день менше 5 доларів). Тому, звісно, що ми бачимо відсутність реформ, боротьби з корупцією, відсутність бажання повернути економіку з тіні, яка займає понад 60 відсотків. Це все призводить до того, що на українцях починають економити, практично оголосивши нашому народу геноцид.

Якщо ми радикально не змінимо соціальні стандарти, не підвищимо їх для нашого населення, це буде реально виклик існуванню нашої нації. Тому ми повинні зробити все для того, щоб якомога швидше усунути цей уряд — уряд злочинців, корупціонерів, які знущаються над власним народом, і тоді підвищувати...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги народні депутати, обговорення питання завершено, переходимо до голосування. Прошу зайняти свої місця і підготуватися до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття за основу та в цілому проекту Закону України «Про ратифікацію Конвенції Міжнародної організації праці про мінімальні норми соціального забезпечення №102» (№0091), внесеного Президентом України. Голосуємо.

(3a) - 253.

Рішення прийнято.

Вашій увазі пропонується проект Закону «Про ратифікацію Угоди між Україною та Аргентинською Республікою про взаємну адміністративну допомогу з питань запобігання, розслідування та припинення митних правопорушень» (№0094).

Ставиться на голосування пропозиція про розгляд цього законопроекту за скороченою процедурою.

(3a) - 167.

Рішення прийнято.

Доповідає голова Державної фіскальної служби України Роман Насіров. Будь ласка.

НАСІРОВ Р.М., голова Державної фіскальної служби України. Шановний Володимире Борисовичу! Шановні колеги! Угода між Україною та Аргентинською Республікою про взаємну адміністративну допомогу з питань запобігання, розслідування та припинення митних правопорушень, проект якої розроблено українською стороною, започатковує ефективний договірно-правовий механізм для організації безпосередньої взаємодії між митними органами України та Аргентини.

Проект Закону України «Про ратифікацію Угоди між Україною та Аргентинською Республікою про взаємну адміністративну допомогу з питань запобігання, розслідування та припинення митних правопорушень» розроблений Державною фіскальною службою України з метою виконання внутрішньодержавних процедур, необхідних для набрання чинності цією угодою. Положення угоди ґрунтуються на рекомендаціях Ради митного співробітництва, Всесвітньої митної організації, положеннях Міжнародної конвенції про взаємну адміністративну допомогу у відверненні, розслідуванні та припиненні порушень митного законодавства (Найробська конвенція).

В Україні вже створено умови для виконання такої угоди. Так, набрали чинності аналогічні двосторонні угоди з державами — сусідами України, з державами — членами Європейського Союзу та іншими державами. На сьогодні підписано більше 45 угод про взаємодопомогу у митних справах.

Угодою з Аргентиною передбачено, що митні відомства двох держав зобов'язуються надавати один одному адміністративну допомогу з метою забезпечення справляння митних платежів та дотримання вимог митного законодавства. Таким чином, прийняття даного проекту закону створить правові підстави для здійснення сторонами взаємного обміну інформацією з митних питань з метою запобігання, розслідування та припинення митних правопорушень. Прошу підтримати. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Співдоповідає голова підкомітету Комітету у закордонних справах Світлана Заліщук. Будь ласка.

ЗАЛІЩУК С.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України у закордонних справах (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Пане Голово! Шановні колеги! Комітет у закордонних справах на засіданні 14 березня розглянув внесений Президентом проект Закону «Про ратифікацію Угоди між Україною та Аргентинською Республікою про взаємну адміністративну допомогу з питань запобігання, розслідування та припинення митних правопорушень» (№0094). Угода створює договірно-правову основу для організації співробітництва між Україною та Аргентинською Республікою у митній сфері.

Ратифікація угоди сприятиме спрощенню обміну інформацією, необхідною для запобігання, розслідування та припинення митних правопорушень, а також для розвитку міжнародного митного співробітництва між Україною та Аргентиною. Законопроект не потребує додаткових видатків з бюджету та має позитивний висновок Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України. Наш комітет звертається до Верховної Ради з проханням підтримати законопроект. Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую за співдоповідь.

Шановні колеги, прошу записатися на виступи: два - за, два - проти.

Альона Бабак, фракція «Самопоміч». Будь ласка.

БАБАК А.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Прошу передати слово народному депутату Остріковій.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тетяна Острікова. Будь ласка.

ОСТРІКОВА Т.Г., член Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Шановні колеги! Аргентина — це, безумовно, великий, визначний партнер України в її товарообігу. Але всі ми знаємо, що найбільше товарів імпортується в Україну з Китаю. Саме на китайські товари найбільше занижується митна вартість і найбільше випадків недостовірності декларування. Всі запити, які Державна фіскальна служба направляє про підтвердження митної вартості китайських товарів, залишаються без відповіді. Маю сумнів, що й запити, які направлятимуться до Аргентини, Панами, на Британські Віргінські Острови, до інших визначних торгових партнерів України, також залишатимуться без відповіді.

Тому, безумовно, ми будемо голосувати за ратифікацію цієї конвенції. Але в мене запитання до міністра фінансів як до міністра, який відповідає за митну політику, до голови Державної фіскальної служби. Пане голово, у мене запитання до вас: коли ми почнемо належним чином імплементувати конвенції про допомогу, у тому числі в митних справах? Коли буде створено інститут митних аташе, які лобіюватимуть ваші запити, направлені до іноземних митних органів, для того щоб ви реально отримували інформацію про митну вартість товарів, а не лише Верховна Рада ратифікувала і робила купу паперової роботи, без того щоб на митниці був порядок? Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Олег Ляшко, Радикальна партія. Будь ласка.

ЛЯШКО О.В. Проект Закону «Про ратифікацію Угоди між Україною та Аргентинською Республікою про взаємну адміністративну допомогу з питань запобігання, розслідування та припинення митних правопорушень», який розглядається, фракція Радикальної партії підтримуватиме.

Однак, користуючись нагодою, що в цьому залі присутній рідкісний гість — наш колишній колега Роман Насіров, який сьогодні очолює Державну фіскальну службу, у мене, як і в мільйонів громадян України, виникають дуже прості до вас, пане Романе, запитання. Де реальна реформа податкової служби? Де реальна реформа митної служби? Ми говоримо про ратифікацію угоди з Аргентиною. Коли ви перекриєте дірки на митниці на кордонах з європейськими країнами?

Ми там втрачаємо щонайменше ще один український бюджет. Через корупційні схеми на митниці, у податковій, коли беруть хабарі, коли відмивають ПДВ, коли немає прозорого порядку відшкодування податку на додану вартість, коли все це регулюється в ручному режимі, коли ми знаємо кричущі факти зловживань на митниці і в податковій системі, я запитую: скільки вам ще треба часу, щоб почати реальну реформу податкової і митної служб? Адже питання стабільності податкового законодавства, прозорості функціонування митних і податкових органів — ключові для економічного відродження країни.

Тому що сьогодні ваша служба використовується як репресивний орган для переслідування всього живого, що ще працює, для зловживань, для дестабілізації економічної ситуації в країні. Внаслідок цього люди втрачають робочі місця, і Україна не має економічного зростання. Радикальна партія вимагає від вас рішучих дій щодо боротьби з контрабандою і реальної реформи Державної фіскальної служби України.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Долженков, «Опозиційний блок». Будь ласка.

ДОЛЖЕНКОВ О.В. Спасибо. Уважаемый Владимир Борисович! Уважаемые коллеги! Безусловно, фракция «Оппозиционный блок» будет поддерживать ратификацию этого международно-правового документа о предоставлении взаимной помощи по предупреждению таможенных правонарушений между таможенными органами Украины и Аргентинской Республики.

При этом хотелось бы отметить: поможет ли эта ратификация кардинальному и качественному реформированию системы таможенных, налоговых органов? Вряд ли, поскольку, действительно, случаи контрабанды очень участились. Контрабанда — это недопоступление соответствующих платежей в бюджеты всех уровней, особенно в государственный бюджет.

Мне хотелось бы справедливости ради отметить, что реформирование налогового и таможенного законодательства не относится к прерогативе Государственной фискальной службы. Это системная ответственность Министерства финансов Украины. Естественно,

Государственная фискальная служба как администратор может вносить предложения.

К сожалению, хотел бы констатировать, что никаких кардинальных, качественных предложений по реформированию налогового законодательства, даже какого-либо стратегического видения реформирования налогового законодательства ни у Министерства финансов, ни у Государственной фискальной службы нет. Сейчас на заседании комитета мы будем заслушивать вопрос о результатах деятельности Киевской областной таможенной службы, которые не будут лестными. Хотелось бы констатировать ненадлежащую работу соответствующих таможенных служб, качественно низкий уровень поступлений во все бюджеты от таможенных процедур.

При этом хотелось бы все-таки призвать коалицию. Вы говорите о том, что будете проводить налоговую реформу. Никакой налоговой реформы вами не проведено. С какими макроэкономическими показателями вы собираетесь жить в этом году? Поскольку кредитование вы уже не получите в течение первого полугодия, за счет каких средств будете наполнять бюджет?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Мельничук, «Воля народу». Будь ласка.

МЕЛЬНИЧУК С.П., народний депутат України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка). Пане Насіров, група «Воля народу», звичайно, підтримає дану ініціативу. Але в мене особисто до вас запитання. Ви слухайте, тому що коли Тетяна Острікова ставила вам запитання, ви взагалі не слухали. Коли до вас надходять запити від народних депутатів, не відсилайте їх, не відписуйтесь. І коли ви кажете, мовляв, прийдіть і ми вам надамо документи... Пане Насіров, ви слухаєте чи ні?

Так ось, коли до вас надходять депутатські запити, не давайте формальних відповідей. Коли ви кажете, що прийдіть і ми вам ці документи покажемо, щоб ваші чиновники не ховалися по кабінетах, як щурі. Дайте відповіді щодо підприємств, на яких за десятий місяць відмили 32 мільйони ПДВ, наприклад «Макіївкокс», «Донецьккокс». Дайте відповідь щодо луганських підприємств, які відмивають кошти. А десятий місяць — це тоді, коли «Опозиційний блок» профінансував

вибори. Чому ви не відповідаєте? Чому не проводите відповідних розслідувань? Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Соболєв, «Батьківщина». Будь ласка, 1 хвилина.

СОБОЛЄВ С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). «Батьківщина». Без сумніву, це важливий законопроект. Але я хочу звернути увагу, що є істотна проблема, пов'язана з використанням генетично модифікованих матеріалів при вирощуванні сільськогосподарської продукції в Аргентині. Для нас дуже важлива не лише митна вартість продукції, а й відмітки, які згідно із законом повинні бути і на продукції, що ввозиться з будь-якої країни. Для нас найважливіше — це якість. Наші громадяни мають розуміти, що вони споживають у вигляді вина або будь-якої іншої продукції, мають бути чіткі маркування щодо вмісту ГМО у продуктах харчування або будь-яких інших продуктах, що використовуються для харчування. Це перше.

І друге запитання. Нас дивує позиція Державної фіскальної служби, яка відмовляється розкрити інформацію, скільки ж «Метінвест» отримав відшкодування ПДВ. Бо це є відповіддю на запитання, чому окремі фракції, в тому числі «Опозиційний блок», відмовляються підтримати відставку уряду. Як може бути інформація щодо публічних фінансів — сплати і відшкодування податків — закритою і таємною? Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги! Я прошу голову Державної фіскальної служби підготувати і надати вичерпну відповідь на всі запитання народних депутатів, у тому числі щодо підприємств.

Шановні колеги, ми завершили обговорення проекту Закону «Про ратифікацію Угоди між Україною та Аргентинською Республікою про взаємну адміністративну допомогу з питань запобігання, розслідування та припинення митних правопорушень» (№0094). Відповідно до висновку комітету є пропозиція прийняти його за основу та в цілому.

Головне науково-експертне управління також засвідчує, що ця угода може бути ратифікована. Колеги, займайте, будь ласка, свої робочі місця.

Ставиться на голосування пропозиція про прийняття за основу та в цілому проекту Закону України «Про ратифікацію Угоди між Україною та Аргентинською Республікою про взаємну адміністративну допомогу з питань запобігання, розслідування та припинення митних правопорушень» (No0094). Голосуємо.

(3a) - 250.

Рішення прийнято.

Шановні колеги! На ваш розгляд вноситься проект Закону «Про ратифікацію Факультативного протоколу до Конвенції про права дитини щодо процедури повідомлень» (№0095). Доповідає міністр соціальної політики Павло Розенко.

Є пропозиція розглянути даний законопроект за скороченою процедурою. Прошу підтримати. Голосуємо.

(3a) - 171.

Рішення прийнято.

Павло Розенко. Будь ласка.

РОЗЕНКО П.В. Шановний пане Голово! Шановні народні депутати! Президент України вносить до Верховної Ради України пропозицію про ратифікацію Факультативного протоколу до Конвенції про права дитини щодо процедури повідомлень, підписаного від імені України в 2014 році. Це один з основоположних документів, який захищає і посилює права дитини, зокрема в державах, які ратифікують цю конвенцію. Протоколом забезпечується можливість звернення дітей або їхніх представників до Комітету ООН з прав дитини з індивідуальними заявами щодо порушення державою-стороною їхніх прав, передбачених Конвенцією про права дитини, ратифікованою Верховною Радою 1991 року, Факультативним протоколом до Конвенції про права дитини щодо торгівлі дітьми, дитячої проституції і дитячої порнографії, ратифікованим Україною 2003 року, Факультативним

протоколом до Конвенції про права дитини щодо участі дітей у збройних конфліктах, ратифікованим Україною 2004 року.

Головним ϵ те, що Факультативний протокол підтверджу ϵ та визнача ϵ статус дитини як суб' ϵ кта права з властивою їй гідністю і з можливостями, що розвивають, визнаючи, що особливий і залежний статус дітей може для них створювати реальні труднощі у використанні засобів правового захисту в разі порушення їхніх прав.

Зважаючи на складну ситуацію, яка виникла з тимчасовою окупацією частини території України, пропонується Факультативний протокол схвалити з певним уточненням щодо неконтрольованої українською владою території України, де, на жаль, обмежені права дитини, і українська влада не може гарантувати виконання там цього протоколу. Прошу підтримати. Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Співдоповідає перший заступник голови Комітету у закордонних справах Іванна Климпуш-Цинцадзе. Будь ласка.

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України у закордонних справах (загально-державний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановний пане Голово! Шановні колеги депутати! Комітет у закордонних справах розглянув внесений Президентом України проект Закону «Про ратифікацію Факультативного протоколу до Конвенції про права дитини щодо процедури повідомлень» і рекомендує Верховній Раді України підтримати його прийняття в цілому.

Як сказав пан міністр, Факультативний протокол передбачає механізми звернення дітей або їхніх представників до Комітету з прав дитини з індивідуальними заявами щодо порушення державою-стороною їхніх прав, які передбачені Конвенцією про права дитини.

Україна ще 1991 року ратифікувала Конвенцію ООН про права людини, а в 2003 і 2005 роках український парламент відповідно ратифікував два факультативні протоколи до Конвенції про права дитини — щодо торгівлі дітьми, дитячої проституції і дитячої порнографії та щодо участі дітей у збройних конфліктах.

Україна, власне, виконала внутрішньодержавні процедури, необхідні для поширення на її території статті 5 Факультативного протоколу

щодо сфери порушень, у межах яких подаються індивідуальні або групові повідомлення до Комітету ООН з прав дитини.

Хочу також наголосити на тому, що ми, дійсно, здійснюємо ратифікацію Факультативного протоколу до Конвенції про права дитини щодо процедури повідомлень з окремою заявою щодо відступу від виконання своїх зобов'язань на території, яка ϵ незаконно анексованою і окупованою, тобто території Криму і окремих районів Донецької та Луганської областей.

Згідно з пояснювальною запискою реалізація положень зазначеного Факультативного протоколу не потребуватиме додаткових витрат з державного бюджету.

Прошу підтримати рішення Комітету у закордонних справах та проголосувати за прийняття цього законопроекту за основу і в цілому. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, прошу записатися на виступи: два – за, два – проти. Віталій Семенович Курило, «Блок Петра Порошенка». Будь ласка.

КУРИЛО В.С., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування (одномандатний виборчий округ №113, Луганська область, самовисуванець). Дякую. Прошу передати слово Гончаренку Олексію Олексійовичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Гончаренко, «Блок Петра Порошенка». Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О., секретар Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановні колеги! Звичайно, потрібно підтримати цей законопроект, чітко розставити крапки над «і» і сказати міжнародній спільноті, що, на жаль, в Україні є анексовані, окуповані території. Ми маємо завжди про це нагадувати.

Проте, користуючись нагодою, хочу нагадати, що сьогодні, дійсно, виповнюється два роки з часу так званого сумнозвісного

референдуму в Криму. Я особисто був на так званій виборчій дільниці, де Аксьонов голосував в оточенні ефесбешних агентів з українським прапором в руках, і я в обличчя сказав йому, що він — сепаратист і негідник.

За ці два роки, мені здається, український парламент міг би, дійсно, зробити більше для того, щоб повернути свої території. За два роки український парламент не провів жодних парламентських слухань на тему тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим та міста Севастополя. Вчора з ініціативи нашої групи «Крим», Комітету з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування стояло питання про включення до порядку денного проекту постанови про проведення, врешті, парламентських слухань з питань тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим та міста Севастополя, щоб у квітні ми могли провести такі парламентські слухання. На жаль, через ті дурниці, якими ми вчора займалися в залі, постанова не прийнята.

Я звертаюся до Володимира Борисовича Гройсмана з проханням. Коли весь світ, особливо в ці дні, звертає увагу на другу річницю окупації Криму, завтра обов'язково потрібно включити це питання до порядку денного. Прошу всіх колег підтримати голосуванням та провести перші за ці два роки парламентські слухання щодо тимчасово окупованої території Криму. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Оксана Корчинська. Будь ласка.

КОРЧИНСЬКА О.А., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка). Добрий день! Звичайно, наша фракція і, я переконана, весь парламент підтримає ратифікацію цієї конвенції. Але я вимагаю від пана міністра дотримання цієї конвенції.

За 24 роки незалежності Україна підписала майже всі можливі конвенції щодо дотримання прав дітей, але вони щодня порушуються. Ми підписали європейські хартії, за правами яких наші діти в реанімації можуть бути з батьками, батьки повинні мати вільний доступ до своїх дітей у реанімації, крім реанімаційних процедур. До цього часу єдина лікарня в Україні, у Львові, дотримується цієї конвенції, у решті

лікарень відповідні інтереси батьків і дітей не забезпечуються. Ми з громадськими активістами, з Фондом «Таблеточки» вже півроку в лікарнях боремося з Міністерством охорони здоров'я, досі отримую відповіді, що для Міністерства охорони здоров'я часто накази УРСР 1978 року є важливішими. От про що ми говоримо.

До цих пір із зони АТО поранених і травмованих дітей евакуюють волонтери і громадські активісти. У нас немає єдиного спільного протоколу евакуації. Я дуже вдячна Міністерству оборони і службі прикордонних військ за те, що вони регулярно нам допомагають евакуювати поранених дітей. Тому я дуже прошу і вимагаю від міністерства, від Кабінету Міністрів контролю виконання всіх ратифікованих Україною міжнародних конвенцій. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Долженков, «Опозиційний блок». Будь ласка.

ДОЛЖЕНКОВ О.В. Уважаемые коллеги! Уважаемые граждане Украины! Сейчас рассматривается законопроект о ратификации Факультативного протокола к Конвенции о правах ребенка относительно процедуры уведомлений. Хотелось бы отметить, что, действительно, ратификация этого документа необходима, ведь наша гуманная власть, не выплачивая социальную помощь детям, урезая помощь при рождении ребенка, предоставляет правовые механизмы для обращения этой категории несовершеннолетних граждан в Комитет ООН по правам человека. То есть они имеют право обратиться в эту международную институцию для констатации факта нарушения Украиной взятых на себя обязательств. Естественно, как сказал докладчик, никаких расходов из государственного бюджета эта ратификация не повлечет.

При этом хотелось бы отметить, что этот протокол ратифицируется с оговоркой по неконтролируемым территориям. К сожалению, хочу констатировать, что и по контролируемым территориям государство не выполняет обязательств по социальной защите и социальному обеспечению, в частности детей, имеющих статус внутренних переселенцев, поскольку соответствующим законом о Государственном бюджете Украины, который голосовался большинством, членами коалиции, а также фракциями, которые не входят в состав коалиции,

приостанавливается до завершения проведения АТО действие статьи 1 Закона Украины «Об установлении дополнительных гарантий по защите прав граждан, проживающих на территории проведения антитеррористической операции, и ограничению ответственности предприятий исполнителей/производителей жилищно-коммунальных услуг в случае несвоевременного осуществления платежей за используемые энергетические ресурсы». То есть даже тем жителям, которые переехали на контролируемую территорию, государство в одностороннем порядке отказывается выплачивать задолженности по пенсиям, стипендиям и иным видам социального обеспечения.

Хотелось бы обратить внимание на то, что фракция «Оппозиционный блок» обратилась в Конституционный Суд с представлением о неконституционности снятия помощи при рождении ребенка и о неконституционности положения этого закона, нарушающего права внутренних переселенцев.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, обговорення завершено. Прошу займати свої робочі місця і підготуватися до голосування. Відповідно до висновку комітету є пропозиція прийняти законопроект за основу та в цілому. Згідно з висновком Головне науково-експертне управління пропонує підтримати законопроект.

Шановні колеги, ставиться на голосування пропозиція про прийняття за основу та в цілому проекту Закону України «Про ратифікацію Факультативного протоколу до Конвенції про права дитини щодо процедури повідомлень» (№0095). Прошу голосувати.

 $\langle\langle 3a \rangle\rangle - 244$.

Рішення прийнято.

Вашій увазі пропонується проекту Закону «Про ратифікацію Угоди між Урядом України та Урядом Федеративної Республіки Німеччина про заснування Німецько-Української промислово-торговельної палати» (№0092).

Ставлю на голосування пропозицію доповідача про розгляд даного законопроєкту за скороченою процедурою. Прошу підтримати. Голосуємо.

(3a) - 159.

Рішення прийнято.

Доповідає заступник міністра економічного розвитку і торгівлі Микольська Наталія Ярославівна.

МИКОЛЬСЬКА Н.Я., заступник міністра економічного розвитку і торгівлі України — торговий представник України. Добрий день, шановні народні депутати! Представленим законопроектом передбачається ратифікація Верховною Радою України Угоди між Урядом України та Урядом Федеративної Республіки Німеччина про заснування Німецько-Української промислово-торговельної палати, вчиненої 23 жовтня 2015 року в місті Берліні. Я хотіла наголосити на тому, що не потрібно пояснювати важливість розвитку торговельних відносин між нашою країною та Німеччиною, але наведу декілька фактів, щоб стала зрозумілою важливість даної угоди.

У 2015 році обсяг двосторонньої торгівлі між Україною та Німеччиною становив близько 6,2 мільярда доларів США. Німеччина є нашим третім торговельним партнером за експортом і першим торговельним партнером у Європейському Союзі. Німеччина також входить у трійку лідерів з інвестицій в Україну, на території України зареєстровано близько 4 тисяч підприємств з німецькими інвестиціями. Основною метою даної угоди є заснування в Україні Німецько-Української промислово-торговельної палати, яка замінить Бюро делегата німецької економіки в Україні.

Прийняття даного законопроекту ϵ передумовою набрання чинності угодою і започаткування роботи даної палати. Для нас це вкрай важливий захід, оскільки він означатиме таке.

По-перше, ми знаходимося на пріоритетному радарі Німеччини.

По-друге, у нас буде посилено розвиток торговельно-економічних відносин, тому що збільшиться інституційна складова, формалізується визнання України як важливого торговельного партнера, спроститься робота представників німецької палати в Україні.

Мушу сказати, що Німеччина по праву називається нашим стратегічним економічним партнером, і саме тому зараз, після нашого успішного форуму, який відбувся в Німеччині, наступним кроком вкрай важливо ратифікувати дану угоду і заснувати в Україні таку палату. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Співдоповідає перший заступник голови Комітету з питань європейської інтеграції Остап Михайлович Семерак. Будь ласка.

СЕМЕРАК О.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань європейської інтеграції (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Добрий день, шановні колеги! Відповідно до положень Угоди сторони погоджуються заснувати Німецько-Українську промисловоторговельну палату в місті Києві, про це сказала заступник міністра. Хочу підкреслити і додати до слів заступника міністра економічного розвитку і торгівлі, що ця угода була підписана під час бізнес-форуму в Берліні минулого року. Це один із чергових форумів, який був проведений з ініціативи українського уряду після Вашингтона і Лондона. Наступний форум, як мені відомо, відбудеться в Парижі, він перенесений через теракти.

Український уряд робить ці кроки для того, щоб активізувати зовнішню торгівлю України, підтримати українську економіку. Це особливо важливо після набрання чинності з 1 січня цього року зоною вільної торгівлі, яка випливає з Угоди про асоціацію. Ви знаєте, що з 1 січня застосовується цей режим, незважаючи на протест Російської Федерації. З 1 січня Російська Федерація застосувала торговельне ембарго проти України, завдавши негативних наслідків для української економіки. Тому для нашої країни, економіки, українського народу, українського бізнесу вкрай важливо підтримувати такі кроки уряду, Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, Міністерства закордонних справ, українського посольства. Я закликаю всіх підтримати ратифікацію.

Комітет з питань європейської інтеграції на своєму засіданні розглянув законопроект і рекомендує Верховній Раді ратифікувати угоду. Закликаю це зробити сьогодні. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, прошу записатися на виступи: два - за, два - проти.

Роман Семенуха, «Самопоміч». Будь ласка.

СЕМЕНУХА Р.С., член Комітету Верховної Ради України з питань інформатизації та зв'язку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Прошу передати слово Олені Сотник.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олена Сотник. Будь ласка.

СОТНИК О.С. Шановні колеги! Насамперед хочу подякувати пані Микольській та Міністерству економічного розвитку і торгівлі України, тому що вони почали робити дуже правильну роботу. Я дуже сподіваюся, що незабаром ми ратифікуємо угоди про створення інших торгово-промислових палат, особливо важливих для нас європейських країн, тому що ми втратили дуже серйозну частку ринку. Зараз ми маємо допомогти нашій промисловості вийти на європейські ринки, враховуючи зону вільної торгівлі та перехід на європейські стандарти.

Однак, менше з тим, я дуже вас прошу, особливо Міністерство економічного розвитку і торгівлі, комунікувати з підприємцями, з нашим бізнесом. Поясніть їм суть інструменту промислово-торгових палат, у який спосіб він допоможе їм вийти на ці ринки, як підтримуватиме їх на нових для України європейських ринках, особливо такому важливому, стратегічному, як ринок Німеччини.

Тому я хочу ще раз подякувати і запросити всіх колег підтримати дуже правильну стратегію на підтримку саме торгівлі як бюджето-утворюючої складової для нашої держави. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Віктор Галасюк, Радикальна партія. Будь ласка.

ГАЛАСЮК В.В. Шановний Володимире Борисовичу! Шановні колеги народні депутати! Ми, безумовно, маємо налагоджувати тісні зв'язки з нашими європейськими партнерами, створити палату, про яку йдеться в цьому законопроекті. Але я хочу наголосити, що неможливо

позитивно ставитися до іноземного інвестора і при цьому повністю ігнорувати інвестора внутрішнього — підприємця, промисловця, роботодавця, платника податків.

Шановні колеги, хочу поінформувати вас, що минулого тижня я провів велику нараду на Дніпропетровщині з найбільшими об'єднаннями профспілок, роботодавців гірничо-металургійного комплексу, сільського господарства, харчової промисловості, машинобудування, які представляють понад 500 тисяч робочих місць. Ви знаєте, що сьогодні на 100 відсотків об'єднує профспілки і роботодавців? Такого ніколи не було, щоб їхні інтереси повністю збігалися, вони завжди мають конфлікт інтересів. Так ось їх об'єднує, на жаль, український уряд, який не чує ні одних, ні інших. Повністю відсутній діалог з владою і можливість впливу платників податків, підприємців, виробників на той помилковий економічний курс, що проводиться урядом.

Мовою цифр: за останні чотири роки кількість штатних робочих місць на Дніпропетровщині скоротилася з 950 до 790 тисяч, 160 тисяч робочих місць втратили. Це промислова катастрофа! Тому сьогодні ми занотували завдання, які вони ставлять: зупинити індексацію податку на землю, запровадити пряму майнову відповідальність чиновників за їхні рішення, провести податкову реформу, яка забезпечить детінізацію економіки, конкурентність підключення до енергомереж і ще багато конкретних питань, які ми як парламентарії зобов'язані втілювати, якщо цього не робить уряд, який ми обрали.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, шановні колеги.

Наталія Кацер-Бучковська, «Народний фронт». Будь ласка, 1 хвилина.

КАЦЕР-БУЧКОВСЬКА Н.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Шановні колеги! Я також хочу звернути увагу на важливість ратифікації даної угоди. Зважаючи на ситуацію, що склалася в Україні, надзвичайно важливі додаткове залучення інвестицій та посилення спроможності України на інвестиційних ринках світу. Тому Угода між Урядом України та Урядом Федеративної Республіки Німеччина про

заснування Німецько-Української промислово-торговельної палати є надзвичайно важливою для посилення економічних зв'язків з Німеччиною. У зв'язку з цим я також хочу подякувати Кабінету Міністрів та Міністерству економічного розвитку і торгівлі за проведення інвестиційних форумів задля продовження роботи, яка є надзвичайно важливою для того, щоб посилювати інтерес іноземних інвесторів до України, а також відновлювати українську економіку. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олесь Довгий, «Воля народу». Будь ласка.

ДОВГИЙ О.С., член Комітету Верховної Ради України з питань економічної політики (одномандатний виборчий округ №102, Кіровоградська область, самовисуванець). Шановний Голово! Шановні колеги! Як член профільного комітету хочу звернутися до пані Наталки з вдячністю особисто від себе і від тих членів комітету, які спостерігають за її роботою. У той час, коли повністю відсутня будь-яка система координат, коли практично немає жодних повноважень, вона сьогодні як торговий представник провадить діяльність, яка є єдиною щодо протекціонізму українського виробника. Ми самі не раз були свідками їхніх поїздок, бачили їхні звіти, реальну роботу.

Тому я хочу вам подякувати за те, що ви ε одним із невеличких острівців стабільності в сьогоднішній владі, хоча повністю погоджуюся з усіма попередніми промовцями щодо того, що економічна політика уряду не має жодного стратегічного плану, не має жодного збалансованого показника, яким би вони могли сьогодні похвалитися, зокрема і щодо роботи з українським виробником, і стимулювання...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, шановні колеги. Обговорення питання завершено, прошу підготуватися до голосування.

Комітет у своєму висновку пропонує прийняти законопроект за основу та в цілому. Ця пропозиція підтримана Головним науково-експертним управлінням.

Ставиться на голосування пропозиція про прийняття за основу та в цілому проекту Закону України «Про ратифікацію Угоди між Урядом України та Урядом Федеративної Республіки Німеччина про заснування Німецько-Української промислово-торговельної палати» (№0092). Прошу підтримати. Голосуємо.

(3a) - 238.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, прошу бути уважнішими.

У нас є ряд обговорених питань. До слова запрошується голова Комітету у закордонних справах Ганна Гопко поінформувати про рішення, які ми раніше обговорили. Вашій увазі пропонується проект Закону «Про ратифікацію Протоколу про сталий транспорт до Рамкової конвенції про охорону та сталий розвиток Карпат» (№0081). Колеги, прошу уваги!

ГОПКО Г.М., голова Комітету Верховної Ради України у закордонних справах (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Добрий день шановні колеги! Шановний Голово! Шановні громадяни України! Десь близько трьох тижнів тому ми обговорили проект Закону «Про ратифікацію Протоколу про сталий транспорт до Рамкової конвенції про охорону та сталий розвиток Карпат» (№0081). Комітет прийняв рішення про те, щоб підтримати ратифікацію цього протоколу.

Хочу подякувати парламентаріям, які займаються розвитком Карпатського регіону. Україна ще раніше підписала і ратифікувала Рамкову конвенцію про охорону та сталий розвиток Карпат, і нам дуже важливо, щоб з'являлося багато інфраструктурних проектів. Зокрема, Оксана Юринець, багато інших народних депутатів, які займаються поглибленням відносин із нашими сусідами в Карпатському регіоні, такими як Польща. Тому прошу проголосувати за прийняття законопроекту за основу та в цілому. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги! Ви почули інформацію щодо раніше обговореного проекту Закону України «Про ратифікацію Протоколу про сталий транспорт до Рамкової конвенції про охорону та сталий розвиток

Карпат» (№0081). Прошу зайняти свої робочі місця і підготуватися до голосування.

Прошу всіх народних депутатів підтримати пропозицію про прийняття за основу та в цілому законопроекту №0081. Прошу уваги, голосуємо.

(3a) - 238.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, прошу бути уважними.

Вашій увазі пропонується проект Закону України «Про приєднання України до Угоди про державні закупівлі» (№0085).

Ганно Миколаївно Гопко, прошу поінформувати.

ГОПКО Г.М. Шановні колеги, ще раз доброго дня! У цьому залі ми вже обговорювали проект Закону «Про приєднання України до Угоди про державні закупівлі» (№0085). Комітет рекомендує прийняти законопроект за основу та в цілому.

Можу сказати, що це надзвичайно важливий і довгоочікуваний документ, поданий Президентом України. Ратифікація цього документа відкриває можливість українським компаніям до глобального ринку міжнародних закупівель, це більше 1 трильйона доларів США, і наші компанії зможуть брати участь у тендерах в різних країнах світу та конкурувати з іншими.

Тому, просто для економії часу, хотіла б також подякувати Міністерству економічного розвитку і торгівлі, особисто пані Наталії Микольській за важку працю, яку вона робить для того, щоб українські товари з'являлися на ринках світу, щоб підписати нові угоди про зону вільної торгівлі з Канадою, Ізраїлем, щоб відкривати Україну світові, залучати сюди інвестиції. Я вважаю, якщо в Міністерстві економічного розвитку і торгівлі буде більше таких людей, тоді у нас нарешті з'явиться і стратегія економічного розвитку, і орієнтація на високотехнологічну модель економіки. Тому прошу голосувати. Дуже дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ви почули інформацію про законопроект. Прошу зайняти свої робочі місця і підготуватися до голосування.

Комітет пропонує прийняти законопроект за основу і в цілому. У своєму висновку Головне науково-експертне управління теж пропонує підтримати прийняття законопроекту за основу та в цілому.

Ставиться на голосування пропозиція про прийняття за основу та в цілому проекту Закону України «Про приєднання України до Угоди про державні закупівлі» (№0085). Голосуємо.

(3a) - 243.

Рішення прийнято.

Вашій увазі пропонується проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення виконання кримінальних покарань та реалізації прав засуджених» (№2490a).

Доповідає Андрій Анатолійович Кожем'якін. Будь ласка.

КОЖЕМ'ЯКІН А.А., голова Комітету Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Добрий день, шановний головуючий! Шановні колеги! Нам необхідно прийняти рішення з обговореного Верховною Радою 27 січня цього року проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення виконання кримінальних покарань та реалізації прав засуджених» (№2490а).

Нагадаю, законопроектом передбачені зміни до Кримінального, Кримінально-виконавчого, Кримінального процесуального кодексів та фрагментарні зміни до десяти спеціальних законів України, пов'язані з регулюванням питань щодо впровадження в Україні пробації, деяких питань виконання та відбування покарань, не пов'язаних з позбавленням волі, підвищення правової захищеності осіб, засуджених до таких видів покарань.

Крім того, змінами до Кримінально-виконавчого кодексу конкретизується порядок та умови відбування покарання у виді обмеження та позбавлення волі, усуваються наявні розбіжності між нормами

Кримінально-виконавчого кодексу України, створюються умови для реальної можливості засуджених скористатися наданими їм законними правами.

З огляду на викладене та зважаючи на можливість доопрацювання законопроекту №2490а під час підготовки до другого читання, комітет рекомендує Верховній Раді України за результатами розгляду в першому читанні прийняти його за основу. Прошу підтримати. Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, прошу зайняти свої робочі місця і підготуватися до голосування. Андрій Анатолійович нагадав суть раніше обговореного законопроекту №2490а.

Ставиться на голосування пропозиція про прийняття за основу проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення виконання кримінальних покарань та реалізації прав засуджених» (№2490a). Голосуємо.

(3a) - 238.

Рішення прийнято.

Вашій увазі пропонується проект Постанови Верховної Ради України «Про Рекомендації парламентських слухань на тему: «Правове забезпечення реформи освіти в Україні» (№4033).

 ϵ пропозиція розглянути проект постанови за скороченою процедурою. Прошу підтримати. Голосуємо.

(3a) - 164.

Рішення прийнято. Дякую.

Доповідає Лілія Михайлівна Гриневич. Будь ласка.

ГРИНЕВИЧ Л.М., голова Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Добрий день, шановні колеги! 9 грудня минулого року відбулися парламентські слухання на тему: «Правове забезпечення реформи освіти в Україні». Ці слухання стали справді резонансною подією, яка ще раз оголила

великі проблеми, які ми маємо у сфері реформування освіти в Україні. На слуханнях було зібрано широке коло освітян, це був справді важливий суспільний діалог про стратегію реформ у сфері освіти в Україні. Там були представники різних секторів освіти, вітчизняні вчені, роботодавці, представники громадських, освітянських та студентських організацій, європейські експерти. Усі вони прийшли до тих рекомендацій, які ми зараз маємо у наданих вам документах.

Причиною такого широкого зібрання стала актуальність тематики парламентських слухань, оскільки ми зараз працюємо над проектом нового Закону «Про освіту», що визначить рух освіти — від дошкільної до освіти дорослих — на наступні 20 років. Ви знаєте, що ми направили законопроект «Про освіту», внесений урядом, на доопрацювання у Комітет з питань науки і освіти. Відповідно до цих Рекомендацій ми зараз напружено працюємо над доопрацюванням тексту цього законопроекту, який буде представлений найближчим часом на розгляд парламенту.

Для нас дуже важливо, щоб Рекомендації були затверджені, бо це керівництво до дії не лише для Верховної Ради, а й для уряду, Національної академії педагогічних наук, Національної академії наук та інших організацій, що забезпечують підтримку стратегії розвитку освіти в Україні. Дуже прошу підтримати прийняття законопроекту за основу та в цілому.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ліліє Михайлівно.

Шановні колеги, ϵ пропозиція прийняти даний проект постанови за основу та в цілому.

Прошу записатися на виступи: два — за, два — проти. Я думаю, що всі будуть за, тому що проти освіти неможливо бути, освіту завжди потрібно підтримувати.

Юрій Мірошниченко, «Опозиційний блок». Будь ласка.

МІРОШНИЧЕНКО Ю.Р., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення право-охоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»). Шановні колеги! Я не забиратиму багато часу, просто скажу, що це одне з тих питань, яке має об'єднати наш зал. Йдеться про майбутнє нашої країни, про наших

дітей. Парламентські слухання, що відбулися в українському парламенті, в яких брали участь багато експертів та спеціалістів, пропонують нам об'єднатися задля того, щоб питання і виклики, які постали перед українською освітою, ми змогли якісно вирішувати. Наша фракція і, я сподіваюся, всі інші фракції підтримають цей проект постанови. Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Олег Валерійович Ляшко. Будь ласка.

ЛЯШКО О.В. Радикальна партія. Лише та нація має майбутнє, яка високоосвічена і здорова. На превеликий жаль, сьогодні в Україні реформа освіти зводиться до банального скорочення кількості освітніх закладів, ліквідації шкіл, вузів, дитячих садків. Українців позбавляють права на отримання належної освіти. Для багатьох людей освіта недоступна через вартість освітніх послуг і через недоступність до них. Особливо це стосується жителів сільської місцевості, коли під приводом економії бюджетних коштів закривають освітні заклади і кажуть, що дітей довозитимуть до шкіл у райцентрах. На чому, по яких дорогах їх довозитимуть? У яких автобусах? У тих, яких немає? Ні доріг, ні автобусів немає.

Наведу відомий випадок, коли у 1941 році, під час війни, формувався бюджет Британії, яка воювала з Німеччиною, були скорочені видатки на культуру і освіту. І коли міністр фінансів прийшов з відповідними пропозиціями до прем'єр-міністра Вінстона Черчилля, той сказав: «А за що ми тоді воюємо?». Тобто нація, яка не дбає про освіту, культуру, науку і здоров'я громадян, приречена на поразку.

Мене дивує, що в лексиконі Прем'єр-міністра, міністра фінансів я майже ніколи не чую жодної згадки про науку та освіту, а якщо ми й чуємо згадки про них, то лише тоді, коли йдеться про скорочення мережі освітніх закладів.

Позиція Радикальної партії однозначна: ми маємо максимально витрачати всі можливості на освіту, на фізичну культуру і здоров'я наших громадян. Тоді ми будемо сильними, українці будуть успішними, а Україна матиме перспективу і майбутнє. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Олександр Співаковський, «Блок Петра Порошенка». Будь ласка.

СПІВАКОВСЬКИЙ О.В., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти (одномандатний виборчий округ №182, Херсонська область, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановні колеги! Підтримуючи цей проект постанови, хочу звернути увагу на одне дуже важливе застереження. Сьогодні зранку ми мали ромову з Лілією Михайлівною Гриневич щодо цього. Це застереження стосується 12-річної освіти. Я особисто – за 12-річну освіту, але, згідно з соціологічними опитуваннями, на сьогодні 70 відсотків батьків і вчителів не сприймають цю норму. Тому ми домовилися, що якщо підтримаємо її під час прийняття проекту Закону «Про освіту» в першому читанні, то повинні зрозуміти, що за 2-2,5 місяці ми повинні провести потужну інформаційну кампанію, проїхавши всю Україну, щоб люди зрозуміли, навіщо ми запроваджуємо 12-річну освіту. Бо зваживши на досвід, який ми мали за часів попередніх міністрів, маю на увазі пана Василя Григоровича Кременя, за якого була розпочата 12-річна освіта, а після того одним розчерком пера пана Табачника була скасована, ми не повинні повторювати таких помилок.

Тому, шановні колеги, я звертаю увагу: давайте проголосуємо за, але з урахуванням застереження, яке стосується проведення інформаційної підтримки щодо цих реформ. Це ми повинні зробити. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, шановні колеги. Обговорення питання завершено. Прошу всіх підготуватися до голосування.

Ставиться на голосування пропозиція про прийняття за основу та в цілому проекту Постанови Верховної Ради України «Про Рекомендації парламентських слухань на тему: «Правове забезпечення реформи освіти в Україні» (№4033). Прошу підтримати. Голосуємо.

(3a) - 243.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, відповідно до Регламенту Верховної Ради України оголошується перерва на 30 хвилин до 12 години 30 хвилин.

Колеги, дякую всім за конструктивну роботу.

(Після перерви)

Веде засідання заступник Голови Верховної Ради України СИРОЇД О.І.

ГОЛОВУЮЧА. Шановні колеги, продовжуємо нашу роботу, повертаємося до розгляду питань порядку денного. Вашій увазі пропонується проект Постанови Верховної Ради України «Про Рекомендації парламентських слухань на тему: «Розвиток підприємництва в Україні та підтримка малого і середнього бізнесу» (№4044).

Доповідає голова Комітету з питань промислової політики та підприємництва Віктор Валерійович Галасюк. Будь ласка.

ГАЛАСЮК В.В. Шановна пані головуюча! Шановні колеги народні депутати! Комітет Верховної Ради України з питань промислової політики та підприємництва на своєму засіданні 3 лютого 2016 року розглянув проект Постанови Верховної Ради України «Про Рекомендації парламентських слухань на тему: «Розвиток підприємництва в Україні та підтримка малого і середнього бізнесу» (№4044), які були проведені 30 вересня 2015 року.

Хочу коротко вас поінформувати про головні результати. Шановні колеги, хочу наголосити на тому факті, що такі парламентські слухання, присвячені підтримці розвитку малого і середнього бізнесу, востаннє були проведені в українському парламенті у 2004 році. Йдеться про те, що сьогодні наріжним каменем є відновлення нормального соціального діалогу в Україні, за якого влада чутиме підприємців, промисловців, платників податків, внутрішніх та іноземних інвесторів, тих, на чиїх плечах тримається країна. Без цього немає жодного шансу для розвитку, для євроінтеграції.

Тим колегам народним депутатам, які не знайшли можливості взяти участь у цих парламентських слуханнях, я хочу розповісти про те, як вони відбувалися. Вони відбувалися надзвичайно гостро, це був просто шквал критики від підприємців на адресу і Кабінету Міністрів, і Верховної Ради за економічну політику, яку проводить уряд, українська влада.

Ми отримали цілу низку системних рекомендацій, побажань, критичних зауважень, які опрацювали спільно з експертами, з колегами

народними депутатами, і виклали в цьому проекті постанови. Я не називатиму всіх з них, але хочу наголосити на ключових, чого вимагають українські підприємці, промисловці, платники податків, роботодавці, чого вимагають ті люди, від яких залежать життя України і євроінтеграція України. Це, в тому числі, такі вимоги, як продовження тимчасового мораторію на перевірки контролюючих органів, надання перепочинку малому і середньому бізнесу, щоб вони мали можливість хоча б рік прожити без перевірок.

Надання можливості Кабінету Міністрів для системного реформування, для повного перезавантаження регуляторної системи України, усунення корупційних чинників. Це має відбутися в цілком прозорий спосіб. Хочу наголосити, що вже на цей четвер стоїть відповідний законопроект, який я закликаю вас обов'язково підтримати, для того щоб ми передусім захистили інтереси наших малих і середніх підприємців.

Доручення уряду. Впродовж півроку спланувати, протягом року провести повне перезавантаження регуляторної системи з усуненням штучних регуляторних бар'єрів. Такий законопроект №3766 розглянутий нашим комітетом, ми пропонуємо найближчим часом його прийняти.

Питання забезпечення конкурентності доступу до мереж енергії для українських виробників, унеможливлення зловживань монопольним становищем суб'єктів природних монополій у сфері енергетики, теплопостачання, централізованого водопостачання і водовідведення.

Надзвичайно важлива рекомендація парламентських слухань: з метою оперативного розгляду проблем бізнесу і стану справ щодо реалізації державної політики розвитку підприємництва, запобігання проведенню страйків, якщо немає нормальної реакції влади, необхідно запровадити проведення форумів, розширених нарад з бізнесом на центральному рівні щонайменше один раз на півріччя, у регіонах — щоквартально, щоб забезпечити механізм впливу платників податків, підприємців, промисловців на владу, на рішення, які приймаються.

Надзвичайно гостро сьогодні стоїть питання митниці, адже в Україні процвітає контрабанда. За розрахунками експертів, на митниці можна знайти майже 3 мільярди доларів на рік, якщо подолати контрабандні схеми. Тому учасники парламентських слухань запропонували запровадити автоматизований оперативний обмін інформацією

з митними службами іноземних держав, синхронізовану обробку документів, створити об'єднані потоки інформації, єдиний для всіх контролюючих служб набір даних шляхом, у тому числі, приєднання України до комп'ютерної транзитної системи Європейського Союзу. Мова йде про те, щоб не було ситуації, коли з одного боку кордону, наприклад з Польщі чи іншої країни, до нас заїжджає автівка, в якій обліковуються одні товари, а коли заїхала на територію України, там вже інші товари за іншою ціною.

Більше того, питання подолання контрабанди на митниці — це не лише наповнення державного бюджету і колосальні кошти, про які я сказав, це захист українського товаровиробника. З цієї трибуни низка промисловців-підприємців скаржилися саме на те, що вони потерпають через нелегальний імпорт товарів в Україну і не можуть продавати свою продукцію, яку легально виробляють в Україні, за яку сплачують податки, бо вони є неконкурентоспроможними порівняно з чорним і сірим імпортом.

Сьогодні на засіданні Комітету з питань податкової та митної політики розглядатиметься надзвичайно гостре питання щодо зупинення індексації вартості землі для цілей оподаткування, яке ми маємо невідкладно прийняти. Такий законопроект вже поданий, ініційований фракцією Радикальної партії, підтриманий іншими фракціями, щоб на два роки, 2015 і 2016 роки, зупинити автоматичне підвищення земельного податку на рівень інфляції. Адже якщо цього не зробити, то земельний податок зросте на 60, а можливо, і на 70 відсотків для всіх промислових підприємств. Це називається поставити їх на коліна, адже попит на їхню продукцію впаде через ціну. Автоматично підвищувати для них податок на землю, прирівнюючи його до інфляції — економічний злочин. Тому ми маємо виправити цю ситуацію, невідкладно зупинити індексацію вартості землі для цілей оподаткування, цього вимагають українські підприємці.

Треба створити єдиний реєстр, забезпечити автоматичне відшкодування податку на додану вартість платникам податків. Адже якщо в Туреччині, Польщі, Словаччині, інших країнах працюють автоматичні податкові стимули для експортерів, індустріальні парки та інші стимулюючі механізми, то сьогодні в Україні відсутні навіть базові норми, які дозволили б нормально, легально працювати експортеру, наповнювати державний і місцеві бюджети. Верховній Раді було рекомендовано прийняти законопроєкт про забезпечення масштабної експортної експансії українських виробників, про створення Експортно-кредитного агентства. Такі агенції існують в переважній більшості європейських країн, вони сприяють виходу вітчизняного товаровиробника на іноземні ринки, надають дешевші кредити, страхування, гарантування експортних контрактів, і це дозволяє захоплювати нові ринки. Подивіться, які величезні перспективи для України на ринках Ірану, В'єтнаму, інших країн Азії та Африки, а ми цим не користуємося, тому що уряд зволікає зі створенням Експортнокредитного агентства. Ми вже прийняли в першому читанні законопроєкт №2142а, найближчим часом маємо його прийняти в цілому, запустити Експортно-кредитне агентство, щоб сприяти зростанню українського експорту, який на сьогодні критично падає.

Є низка специфічних питань щодо розширення зовнішньої торгівлі України, у тому числі вирішення питання щодо приєднання України до складу членів Дорадчого центру з питань права Світової організації торгівлі у місті Женеві. Це ті питання, які могли б вирішуватися урядом у робочому порядку, але вони вже виходять на рівень парламенту, на загальнонаціональний рівень, оскільки не вирішуються належним чином.

Шановні колеги народні депутати! Завершуючи, хочу наголосити на декількох ключових аспектах.

Перше і головне, чого вимагають українські підприємці, малий і середній бізнес, роботодавці, які забезпечують експорт продукції за кордон, робочі місця і податки, — діалогу з владою і можливості впливати на владу, як це відбувається не лише в країнах Європейського Союзу, а в усіх цивілізованих країнах.

Друге. Вони вимагають зміни соціально-економічного курсу уряду, підтримки малого і середнього підприємництва, розвитку вітчизняної промисловості, що дозволить Україні стати фінансово незалежною, підвищити соціальні стандарти, наблизитися до європейського рівня доходів громадян, подолати корупцію через ті ініціативи, які я назвав, і стати справді європейською країною не лише географічно, ментально, а й економічно.

Шановні колеги, прошу вас підтримати прийняття в першому читанні та в цілому проєкту Постанови «Про Рекомендації парламентських слухань на тему: «Розвиток підприємництва в Україні та підтримка малого і середнього бізнесу» (№4044).

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Пане голово комітету, зачекайте, будь ласка. Чи ϵ запитання до доповідача? Нема ϵ . Тоді я вважатиму ваш виступ доповіддю від комітету, а також і співдоповіддю.

Прошу записатися на виступи від депутатських фракцій і груп. Ми розглядаємо проект за повною процедурою.

Народний депутат Олег Ляшко, Радикальна партія. Будь ласка.

ЛЯШКО О.В. Економічна політика, яку проводить нинішня влада, категорично не відповідає інтересам України, інтересам бізнесу. Що робить уряд? Коли я говорю «влада», то маю на увазі не лише уряд, а й Національний банк, і парламентську більшість, і президентську вертикаль, адже всі вони солідарно відповідальні за стан справ в економіці. Бо хай би який був Прем'єр-міністр, хай би яка була Програма діяльності Кабінету Міністрів, але коли облікова ставка Національного банку 22 відсотки і вартість кредитів у комерційному банку 35-40 відсотків, не буде ні малого, ні середнього, ні великого бізнесу.

До вашого відома, днями ставки за кредитами такі: Європейського центрального банку — 0 відсотків, Японського центрального банку — 0,1 відсотка, Федеральної резервної системи США — 0 відсотків, у нас — 22 відсотки. Про який розвиток бізнесу можна говорити?

Тепер про політику уряду. Покажіть мені хоч одну успішну країну в світі, яка не має промислового потенціалу? Жодної країни такої немає. Навіть ті країни, які ми ставимо як приклад, — Сполучені Штати Америки, країни Європейського Союзу, — розвинуті, економічно успішні за рахунок промислового потенціалу, тому що промисловість — це становий хребет будь-якої успішної економіки.

Які дії уряду ми бачимо щодо промисловості? Нещодавно уряд прийняв рішення про підвищення на 10 відсотків вартості залізничних перевезень. Як можна підвищувати тарифи на залізничні перевезення, коли ціни на продукцію — зерно, метал, вугілля — впали, коли для нас закриті зовнішні ринки, коли немає внутрішніх масштабних інфраструктурних проектів, які уможливлювали б розвиток нашої промисловості? Як можна підвищувати тарифи на електрику, на залізничні перевезення, якщо у нас 60 відсотків експорту — сировина. Падіння вартості сировини та обсягу її продажу є наслідком зменшення надходжень валюти з-за кордону, а це все призводить до скорочення робочих місць, до закриття підприємств.

Ми втратили російський ринок, за минулий рік — майже на 50 відсотків знизився обсяг товарообігу між Україною і Росією. Переважна більшість підприємств зі сходу і півдня України продавали свою продукцію в Росію. Сьогодні, коли немає російського ринку, я запитую: кому продавати продукцію підприємств, розташованих на сході, на півдні України? Або звільняти людей, або шукати нові ринки. Чи робить це наша влада? Ні, не робить.

Коли зняли санкції, для нас відкрився іранський ринок. Чому там немає українських компаній? Чому немає реального відкриття європейського ринку, а встановили мізерні квоти, які фактично працюють проти національних інтересів України?

Тому Радикальна партія вимагає радикальної зміни економічної політики. Ми презентували свій власний план антикризових дій, який готові реалізувати...

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Народний депутат Розенблат, «Блок Петра Порошенка». Будь ласка.

РОЗЕНБЛАТ Б.С., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань промислової політики та підприємництва (одномандатний виборчий округ №62, Житомирська область, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановні колеги! Дуже хочу запросити всіх депутатів взяти участь у парламентських слуханнях щодо захисту наших підприємців, малого та середнього бізнесу. Для нас це дуже важлива тема не лише тому, що ми кожен день повинні дбати про розвиток нашого бізнесу, про його захист. Бо сьогодні ми проводимо політику дерегуляції, реформування державних установ, які впливали на розвиток бізнесу, вони його не розвивали, а перешкоджали. На сьогодні ми маємо ситуацію, коли будь-який підприємець не знає, чого очікувати від завтрашнього дня. Він не вірить у майбутнє нашої країни, тому що не захищений жодними міжнародними економічними законами.

Я ще раз прошу вас бути присутніми у сесійному залі під час проведення парламентських слухань. Тому що багато підприємців, які приїжджають, хочуть, щоб з екранів телебачення почули не лише їх, а й депутатів, які відповідають за округи, на яких їх обирають. Їх

повинні чути не лише під час виборчих кампаній, а й під час постійної, наполегливої роботи.

Звертаючись до керівництва Верховної Ради, хочу запитати таке. Скільки сьогодні лежить економічних законопроектів, очікуючи свого часу, щоб потрапити до порядку денного для розгляду? На них сьогодні передовсім чекають люди, які потребують захисту, — це наші пенсіонери, це люди, які залежать від соціальної допомоги, тому що наповнення державного бюджету залежить від створення робочих місць, від створення можливостей для праці наших людей.

Сьогодні вся країна очікує, дасть нам гроші МВФ чи не дасть. Можливо, ми інакше поставимо запитання і запитаємо себе: скільки останнім часом ми створили робочих місць і скільки підприємств закрили? Відповідь на це запитання повинна нас хвилювати. Скільки сьогодні можливостей ми можемо дати для наповнення бюджету за рахунок власного бізнесу, за рахунок українського підприємництва? На жаль, ми дуже мало чуємо про це, у порядку денному дуже мало законопроектів, які повинні бути для того, щоб ми все-таки підтримали і захистили вітчизняного виробника.

Сьогодні лунало багато запитань щодо видобутку бурштину. Це не питання, хочеться комусь чи не хочеться. Північ нашої країни потерпає від новостворених бананових республік, в яких немає законодавчої бази, в яких вже практично немає української влади. Там розгул бандитизму і криміналу.

Тому я прошу, щоб законопроекти, які створені для наповнення державної скарбниці, були пріоритетними. Не популістські законопроекти, якими ми на телебаченні один перед одним хвалимося, хто більше зробить для України, а щоб саме економічні законопроекти були пріоритетними. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Я нагадую, що зараз відбуваються виступи народних депутатів від фракцій. До слова запрошується народний депутат Олександр Долженков, «Опозиційний блок». Будь ласка.

ДОЛЖЕНКОВ О.В. Прошу передати слово Олександру Ігоровичу Нечаєву.

ГОЛОВУЮЧА. Олександр Нечаєв, «Опозиційний блок». Будь ласка.

НЕЧАЄВ О.І., член Комітету Верховної Ради України з питань промислової політики та підприємництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»). Дякую. Безумовно, наша фракція підтримуватиме це рішення, бо воно дуже важливе для нас. Жодний міжнародний кредит не врятує нашу економіку, не покращить життя наших людей. Лише своя промисловість, наші підприємства, які тут сплачують податки, забезпечують робочі місця, зможуть витягти Україну з тієї ями, в якій ми опинилися за останні два роки.

Тому я дуже вдячний, що була проведена копітка праця з організації цих парламентських слухань. Прошу всі фракції підтримати проект постанови. Дякую вам.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую вам.

Ми завершили обговорення від фракцій. Зараз відбуватимуться виступи народних депутатів. Прошу записатися на виступ.

Народний депутат Юрій Соловей, «Блок Петра Порошенка». Будь ласка.

СОЛОВЕЙ Ю.І., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань економічної політики (одномандатний виборчий округ №89, Івано-Франківська область, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановні колеги! Сьогодні ми розглядаємо питання, які, на моє переконання, в українському парламенті повинні розглядатися щодня, — питання економіки. Ми багато говоримо про Генерального прокурора, про корупцію, про переформатування уряду. Але чому ми абсолютно нічого не говоримо про те, що за минулий рік у нашій державі на 10 відсотків впав ВВП, інфляція цін на продукти харчування перевищила 50 відсотків, і девальвація української національної валюти становила понад 50 відсотків? Ми говоримо про ті речі, які хвилюють нас, але ми забуваємо говорити про ті речі, які сьогодні хвилюють українське суспільство.

Чи займався минулого року український уряд економікою, чи була прогнозована політика, чи український парламент розумів, які цілі

в плані економіки стоять перед українським урядом? Я думаю, що кожен, напевно, скаже, що цього не відбулося.

Сьогодні в українському уряді немає ні профільного першого віцепрем'єр-міністра, який займався б питаннями економіки, немає міністра економіки. Ті люди, які сьогодні займаються економікою — займаються автономно, єдиної координації всіх питань, пов'язаних з розвитком української промисловості, малого і середнього бізнесу, української економіки немає.

І тому, на моє глибоке переконання, коли ми сьогодні стоїмо перед формуванням нового українського уряду, насамперед повинні поставити собі такі запитання. Яким буде економічний склад українського уряду? Хто буде Першим віце-прем'єр-міністром, який курируватиме Міністерство економічного розвитку і торгівлі, Міністерство фінансів? Хто буде на чолі Національного банку? Які завдання стоятимуть перед українським урядом?

Бо коли ми говоримо про Коаліційну угоду, на моє глибоке переконання, вона повинна бути на одному аркуші і містити такі технічні завдання для українського уряду: перше — яким буде зростання ВВП, друге — яким буде курс гривні до долара, третє — яким буде рівень інфляції у 2016 році. Я переконаний, що якщо ми так підійдемо до формування нової програми, нової Коаліційної угоди і до формування нового економічного блоку уряду, це буде ефективна відповідь на ті виклики, що сьогодні стоять перед нами. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую вам.

До слова запрошується народний депутат Володимир Ар'єв, «Блок Петра Порошенка». Будь ласка.

АР'ЄВ В.І., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України у закордонних справах (одномандатний виборчий округ №218, м. Київ, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановні колеги! Ми взагалі повинні розвивати малий і середній бізнес, чи створювати для нього умови і не заважати? Оці питання на сьогодні є ключовими.

Це цілком наша компетенція: створити малому і середньому бізнесу всі умови для роботи. Що він сьогодні потребує? Передовсім нормальної і адекватної податкової бази. Я хочу сказати, що це ми не прийняли Податковий кодекс у редакції Ніни Южаніної, а в результаті

утворили незрозумілу суміш, яка сьогодні практично не працює, малий і середній бізнес не відчуває, що він отримав полегшення. А той Податковий кодекс передбачав зниження податків, спрощення адміністрування і фактично надання податкових канікул з метою розвитку малого і середнього бізнесу.

На сьогодні склалася ситуація, як у відомому анекдоті про корову: «Що треба зробити для того, щоб корова давала більше молока і менше їла? Її треба більше доїти і менше годувати». Нині цей принцип застосовується до всіх підприємців, за винятком хіба що фізичних осіб. Але якщо ми й надалі будемо таким чином діяти, то скоро і з кісток будемо вичавлювати у малого і середнього бізнесу.

Однак не тільки це важливо. Дуже важливий момент — нарешті провести судову реформу, адже судова система теж є підґрунтям для атак на малий і середній бізнес. До речі, дозвольте вас запитати: до чиєї компетенції належить судова реформа? Президента? Уряду? Чи це ми не голосуємо і відтягуємо початок реальної судової реформи?

Що на сьогодні відбувається? Податківці приходять до підприємця і кажуть: «Ми вам ці ваші витрати до затрат не врахуємо». Він каже: «Як це? Я ж працював, витрачав кошти, у мене є всі документи». Відповідь: «Ідіть до суду». У суді з підприємця витягують кошти, фактично, він платить за те, щоб суддя виніс чесне судове рішення, а потім суддя і податківець разом ділять «зароблені» гроші. Такі корупційні зв'язки можливі лише завдяки тому, що ми досі зволікаємо з судовою реформою.

Тому давайте не проводити слухання, а діяти. Скажіть, будь ласка, що потрібно зробити для підприємців: рекомендації чи справжнє законодавство, на яке вони давно чекають? Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую вам.

До слова запрошується народний депутат Іван Рибак, «Блок Петра Порошенка». Будь ласка.

РИБАК І.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи (одномандатний виборчий округ №202, Чернівецька область, партія «Блок Петра

Порошенка»). Для більш глибшого аналізу прошу передати слово Віктору Кривенку.

ГОЛОВУЮЧА. Віктор Кривенко. Прошу.

КРИВЕНКО В.М., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Шановні колеги і попередній промовець! У тому і правда світу, що ніде немає чистої успішної моделі. Немає моделі чистого лібералізму і немає чистої успішної моделі повністю планової економіки. Весь світ поєднує так звані горизонтальні реформи, які покращують життя в усіх сферах, покращують бізнес-клімат (боротьба з корупцією, антимонопольна політика, діяльність регуляторів), з вертикальними реформами, спрямованими на ті галузі, які дають можливість розвиватися (на систему освіти, яка готує якісних фахівців, чи певні сировинні переваги, щоб не сировину випускати, а переробляти її у своїй державі), та інструментами їх підтримки.

Минулого тижня ми були в Литві. Простий приклад: держава – член Європейського Союзу має 45 інструментів підтримки власного бізнесу. Починаючи з того, що дотують, просто як подарунок роздають компаніям по 10 тисяч євро на виставкову діяльність, до 6 тисяч євро видають як грант на сертифікацію у країнах ЄС, до 40 відсотків вартості обладнання видають компаніям безповоротних кредитів, на технічне переоснащення — до 80 відсотків. На програму технічного переоснащення, закупівлі інноваційного обладнання та реалізацію інноваційних проєктів виділяється 320 мільйонів євро (на країну з населенням 2,8 мільйона), це більше 9 мільярдів гривень. Ось так країни у світі воюють за інвестиції!

Ми кажемо представнику Міністерства промисловості: «Чекайте, так у вас же немає проектів на 9 мільярдів гривень». Відповідає: «Так, немає, але ми з таких країн, як Україна, привеземо собі фахівців, і вони налагодять тут виробництво».

Весь світ поєднує горизонтальні і вертикальні реформи. Це дві ноги економіки: – вільні процеси і стимулювання видів діяльності.

У нас чотири види діяльності, які потрібно стимулювати: машинобудування (6 підвидів), переробна промисловість, щоб нічого не вивозили у вигляді сировини, високі технології та енергозбереження.

Нам потрібно залучити міжнародні компанії, наприклад, як у Литві, які супроводжують процес відбору проектів. Бо у нас за 20 років ці інструменти вже були, і нам постійно кажуть: «Та це вже було, але ж там корупція». Була корупція. То що, якщо дитина зламала телефон, їй ніколи більше телефон до рук не давати? Треба створити такі умови, щоб була прозорість. І для цього залучити ті компанії, які супроводжують європейське фінансування в європейських країнах, до відбору проектів, до супроводження фінансування.

Якщо ми зараз не змінимо економічну парадигму, не відмовимося від розмов, що виключно вільний ринок нас врятує, і не почнемо поєднувати, як усі успішні країни світу, наші успішні західні сусіди, на нас чекають величезні соціальні потрясіння. Бо на сьогодні головним ворогом стає не лише Путін і його агресія, а бідність населення та відчуття того, що немає перспективи.

Ми з вами експортували більше 1 мільйона працездатних українців за минулий рік. Ви ці цифри всі знаєте. За останніх півроку лише до Польщі виїхали 411 тисяч українців. Тому дуже важливо, щоб це розуміння нарешті прийшло в голови нашим урядовцям. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую вам.

Народний депутат Сергій Матвієнков, фракція «Опозиційний блок». Будь ласка.

МАТВІЄНКОВ С.А., член Комітету Верховної Ради України з питань економічної політики (одномандатний виборчий округ №57, Донецька область, самовисуванець). Избирательный округ №57, Мариуполь. Уважаемые коллеги! Мы все прекрасно знаем о том, что от состояния экономики зависит благосостояние страны. Это понимают все. Давайте все-таки проанализируем то, что происходит с нашей экономикой. Падение внутреннего валового продукта только за прошлый год составило более 10 процентов. Что настораживает больше всего? Даже не те цифры, которые мы можем анализировать, а то, что нет четкой государственной экономической политики. Вот это, по-моему, действительно настораживает всех. То, что мы потеряли

рынки и на западе, и на востоке независимо от политической ситуации. Мы потеряли целые экспортоориентированные отрасли, такие как машино- и судостроение, авиация и ряд других. Банковский сектор практически оторван от реального сектора экономики, живет сам по себе. Предприниматель либо товаропроизводитель брошен на самовыживание. Он не понимает, какую ему политику вести, потому что нет государственной экономической политики.

Сегодня государство живет с протянутой рукой. Внешний долг Украины уже достиг объема ВВП, более 2 триллионов гривен. Что предлагается? Как выжить в этих условиях? Естественно, все проблемы ложатся на население. Отсюда и уровень безработицы, который превысил 10 процентов, и задолженности по выплате заработной платы, которые на сегодняшний день составляют более 2 миллиардов гривен. Люди вынуждены искать пути, где и как заработать. Естественно, все мысли либо в Европу, либо на Восток. Как следствие получается такая картина: «заробітчани» в этом году перевели в государство больше денег, чем вошло инвестиций за прошлый год. Об этом уже следует задуматься всем, и правительству, и коалиции, которая вырабатывает единую программу.

Что нам предлагают взамен? Нам предлагают либо поголовную приватизацию остатков промышленности, которая ничего не даст, мы уже видим, что цены снизили на 50 процентов. Продают крупные промышленные предприятия по цене менее 50 процентов их номинальной стоимости. Либо предлагают продавать землю, что тоже, наверное, не самый лучший вариант. Ну, продадим, что дальше? Как дальше будет работать и жить наша экономика?

Мы готовы поддержать любые предложения, но на сегодняшний день я могу констатировать одну вещь: ни у государства нет программы развития малого и среднего бизнеса, ни у коалиции нет четкого понимания законодательного подтверждения развития этого направления. И то, что сегодня происходит, — это замыливание внимания, будем говорить так, нашего населения. Просто слова: вот, давайте поддержим малый и средний бизнес. Мы не видим ни одного конкретного шага по поддержанию этого направления, потому что понимаем, что нужно чем-то компенсировать создание рабочих мест, людям надо дать заработную плату, чтобы как-то в этих условиях удержаться на плаву. Спасибо.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую вам.

Народний депутат Віктор Галасюк, фракція Радикальної партії. Це останній виступ. Будь ласка.

Прошу народних депутатів повернутися до залу, будемо приймати рішення.

ГАЛАСЮК В.В. Шановна пані Оксано! Шановні колеги народні депутати! Коли фракція Радикальної партії критикує соціально-економічний курс уряду, то ми пропонуємо альтернативу. І ця альтернатива може бути покладена в основу нової Коаліційної угоди і в основу діяльності економічного, фінансового блоку уряду. У чому полягає головна ідея? У трьох головних складових нового економічного курсу.

Перша – створити інститути економічного розвитку, це те, що допомогло Польщі, Словаччині, Туреччині, іншим країнам вийти з бідності і відбудувати своє виробництво.

Це Експортно-кредитне агентство (законопроект у першому читанні з вами вже ухвалили, найближчим часом пропонуємо його прийняти в цілому), яке забезпечить дешевші кредити для українських виробників, що продають продукцію за кордон. Це допоможе збільшити експорт, стабілізувати гривню і ціни.

Це Державний банк відбудови і розвитку, для того щоб акумулювати міжнародну фінансову допомогу на цілі розвитку, надавати дешеві довгі кредити в гривні українським виробникам, щоб будувати нові виробництва, нові заводи.

Це індустріальні парки (один із трьох законів прийнято, два на розгляді в парламенті), щоб, як турки, поляки, до себе залучати європейських інвесторів, щоб вони створювали робочі місця з української сировини і виробляли продукцію, продавали в Європу, годували українців, наповнювали український бюджет, підвищували заробітну плату і пенсії.

Це агентство підтримки малого бізнесу. Кажуть, нехай малий бізнес сам розвивається. Поїдьте у Сполучені Штати Америки, подивіться, Агентство підтримки малого бізнесу надало 120 мільярдів доларів кредитів малому бізнесу на розвиток під дуже низькі відсотки.

Друга складова – акумулювати міжнародну фінансову допомогу і внутрішні джерела, для того щоб запустити політику «розігріву»

української економіки. Я кажу і про подолання контрабанди на митниці, ефективне управління, а не розбазарювання і розпродаж державної власності, про детінізацію, деофшоризацію економіки через податкову реформу, в тому числі і через цільову грошову емісію у виробничу сферу, яка буде пов'язана з українським виробництвом і не призведе до інфляції.

Третя надзвичайно важлива складова – секторальна, галузева, промислова політика. Ми маємо дбати про кожну галузь української економіки – металургію, харчову промисловість, машинобудування, сільське господарство, – не лише вирішуючи їхні поточні проблеми, а створюючи стимули для розвитку.

Що відбувається сьогодні? Сьогодні уряд робить навпаки: не створює інститути розвитку, міжнародну фінансову допомогу бере на проїдання і розкрадання, не здійснює секторальну галузеву політику, навіть заважає парламенту це робити.

Тому пропонується повна радикальна зміна економічного і соціального курсу розвитку країни. Прошу всіх колег незалежно від політичних поглядів і партійної належності підтримати таку політику, адже це шлях України до Європи (Оплески). Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Переходимо до голосування. Шановні народні депутати, прошу зайняти свої місця. З огляду на те, що це результати парламентських слухань, це пропозиції усіх учасників парламентських слухань, я думаю, що ми не можемо не схвалити таке рішення. Тому пропоную провести сигнальне голосування і подивитися, чи є в залі достатньо голосів.

Шановні народні депутати, підготуйтеся, будь ласка, до сигнального голосування. Давайте спробуємо. Голосуємо.

(3a) - 175.

Рішення не прийнято.

На жаль, ми не маємо необхідної кількості голосів для прийняття рішення. Розгляд питання завершено, рішення приймемо пізніше.

65

Вашій увазі пропонується проект Постанови Верховної Ради України «Про Рекомендації парламентських слухань на тему: «Стан і перспективи забезпечення в Україні безпеки дорожнього руху» (№4129).

За пропозицією доповідача прошу підтримати розгляд цього питання за скороченою процедурою. Голосуємо.

((3a)) - 144.

Рішення не прийнято.

Це означає, що ми розглядаємо рекомендації парламентських слухань за повною процедурою.

Доповідає голова підкомітету Комітету з питань транспорту Ігор Діденко. Будь ласка.

ДІДЕНКО І.А., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань транспорту (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Шановна головуюча! Шановні народні депутати! Комітет Верховної Ради з питань транспорту на своєму засіданні 23 грудня 2015 року підготував Рекомендації парламентських слухань на тему: «Стан і перспективи забезпечення в Україні безпеки дорожнього руху», за результатами яких підготовлено проект Постанови «Про Рекомендації парламентських слухань на тему: «Стан і перспективи забезпечення в Україні безпеки дорожнього руху» (№4129) від 23 лютого 2016 року, який пропонується вашій увазі.

На сьогодні ми маємо в країні дуже жахливу статистику стосовно безпеки дорожнього руху. Якщо хтось не знає цієї статистики, нагадую: кожного дня на дорогах гине до 12 осіб. День минув — маємо 12 загиблих на дорогах. У чому проблема? Проблема в тому, що на сьогодні ми не маємо координації з безпеки дорожнього руху.

У звіті Генеральної асамблеї ООН стосовно аварійності на дорогах, який оприлюднено за 2015 рік, Україна позначена на карті сірою плямою, тому що ніхто не подав звіт про те, яка у нас статистика, скільки у нас гине людей на дорогах, що ми робимо. Статистика, наведена учасниками слухань, показує, що на сьогодні у нас в 5-6 разів більший ризик потрапити в ДТП, ніж у країнах Європи.

Прислів'я «Моя хата скраю…» для нас усіх не працює, тому що, вийшовши із свого будинку, ми стаємо учасниками дорожнього руху.

Автомобілі, які заїжджають на пішохідні переходи, на транспортні зупинки, створюють такий маленький хаос. Нині ми проводимо реформу поліції, але не маємо комплексної реформи системи безпеки дорожнього руху.

Європейські країни, маючи велику кількість автомобілів, пройшли цей етап і показали нам, яке реформування повинно бути. Були іноземні експерти, які розповіли, як дбають про безпеку руху, про учасників дорожнього руху наші сусіди, які вони провели реформи. На сьогодні статистика показує, що смертність у нас удвічі вища, ніж у європейських країнах.

Для інформації хочу сказати, що за минулий рік у нас внаслідок ДТП загинуло 4 тисячі осіб і 300 тисяч травмовано. Це жахлива статистика. Таке державне управління – непрофесійне.

За результатами пропозицій, висловлених учасниками парламентських слухань, Комітет Верховної Ради з питань транспорту хоче прокоментувати деякі позиції Рекомендацій.

Президенту України розглянути на засіданні Національної ради реформ проект комплексної реформи системи організації безпеки дорожнього руху в Україні.

Верховній Раді України забезпечити створення на загальнодержавному рівні координаційного органу з організації безпеки дорожнього руху, посилити парламентський контроль за діяльністю органів виконавчої влади у сфері організації безпеки дорожнього руху, розробити та ухвалити новий Закон України «Про безпеку дорожнього руху».

Кабінету Міністрів України рекомендувати розробити і схвалити Концепцію Державної програми підвищення рівня безпеки дорожнього руху в Україні на період до 2020 року та на основі затвердженої концепції розробити відповідну державну програму.

Передбачаються окремі доручення для органів місцевого самоврядування.

Контроль за виконанням цієї постанови Комітет з питань транспорту залишає за собою.

Прошу підтримати проект Постанови Верховної Ради України «Про Рекомендації парламентських слухань на тему: «Стан і перспективи забезпечення безпеки дорожнього руху» (№4129) і прийняти його за основу та в цілому. Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую вам. Залишайтеся, будь ласка, на трибуні. Є запитання до доповідача? Немає. Прошу сідати. Ми можемо вважати ваш виступ і співдоповіддю від комітету.

Прошу народних депутатів записатися на виступи від фракцій.

Народний депутат Сергій Євтушок, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

ЄВТУШОК С.М., член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту (одномандатний виборчий округ №156, Рівненська область, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановна пані принципова головуюча, дякую, що надали слово. Я був присутнім на цих парламентських слуханнях, на яких також були присутні дуже багато представників громадських організацій. На сьогодні, коли уряд, усі органи влади, які мали б стежити за безпекою руху і проводити відповідні заходи, не роблять цього, саме активісти витрачають свій час, ресурси і допомагають.

Я хочу підтримати попереднього промовця Ігоря Діденка в тому, що в Україні дуже сумна статистика. Напевно, наша держава — єдина на теренах Східної і Західної Європи, яка не має системи відеоі фотофіксації. Статистика щодо кількості загиблих жахлива: 12 людей гинуть за добу на наших дорогах. Це ті, які загинули прямо на місці. Якщо врахувати й тих людей, яких довезли до лікарні, це 17 осіб на добу.

Що ми пропонуємо? У жовтні минулого року була створена комісія при Міністерстві внутрішніх справ, яка абсолютно не працює, не проводить ніяких засідань, навіть не подає пропозицій до парламенту, до бюджетного комітету. Очевидно, нам потрібно створювати або агенцію, або, можливо, якісь управління при Міністерстві інфраструктури, які не будуть залежними ні від політиків, ні від поліцейських органів, а проводитимуть заходи з безпеки руху. У разі створення такого органу ми зможемо залучити інвесторів, представників Світового банку, якщо наш бюджет неспроможний, щоб забезпечити встановлення приладів фото- і відеофіксації. Якщо й цього не можемо зробити, то, очевидно, потрібно звертатися до наших бізнесменів, які будуть готові вкласти гроші в цю надзвичайно важливу справу, і розробити механізм, як паритетно розподіляти доходи, щоб вони могли повернути кошти.

Хочу сказати, що не менш важливим ϵ те, що в парламент внесено проект закону щодо створення Державного дорожнього фонду, в якому передбачено спрямування 5 відсотків коштів на безпеку руху.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую вам.

Народний депутат Ірина Сисоєнко, фракція «Об'єднання «Самопоміч». Будь ласка.

СИСОЄНКО І.В. Шановні колеги! Смертність на дорогах України в шість разів більша, ніж у країнах Європейського Союзу. Щороку на дорогах України гине набагато більше людей, ніж у зоні АТО. Питання координації роботи з безпеки дорожнього руху з єдиного центру для України є надзвичайно актуальним.

Я вважаю, що необхідна координація роботи і при наданні медичної допомоги громадянам, які постраждали внаслідок ДТП, поєднання зусиль з центрами екстреної медичної допомоги та, найголовніше, — оснастити лікарні, розташовані поряд з основними трасами, необхідним обладнанням, відповідною кількістю лікарів-травматологів, хірургів, щоб своєчасно та швидко надавати медичну допомогу. Зараз починається пілотний проект у Київській області разом з обласною державною адміністрацією та Міністерством охорони здоров'я. Ми не повинні діяти пілотними проектами. Ці проблеми треба розв'язувати комплексно і брати під державний контроль вирішення таких важливих питань. Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую вам.

Переходимо до виступів народних депутатів. Прошу записатися. Народний депутат Олег Березюк, фракція «Об'єднання «Самопоміч». Будь ласка.

БЕРЕЗЮК О.Р., член Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Шановні колеги народні депутати! Очевидним є сумний факт, що, крім фронту на сході, в Україні є ще два фронти, про які сьогодні говорила народний депутат Сисоєнко, — це медицина, де помирають ті, хто не мав би помирати, та фронт на дорогах.

Можна багато говорити про роль держави, бізнесу, але ми переконані, що найближче до людей з органів управління стоять органи місцевого самоврядування, які мають багато повноважень і грошей. Освітлені пішохідні переходи — це профілактика вбивств на дорозі, турнікети в місцях, де люди переходять дорогу, порушуючи правила, навчання у школах — це держава не буде робити, це повинні робити громади, яких держава має фінансово стимулювати, дбати про своїх мешканців. Якісний громадський транспорт, оснащені зупинки громадського транспорту. І тоді, коли громада буде думати і дбати про це сама, держава її до цього позитивно стимулюватиме, а якісна патрульна служба штрафуватиме за порушення правил дорожнього руху об'єктивно, ми зможемо скоротити кількість тих, хто помирає на дорогах. Тому це надважливий компонент і момент.

На парламентських слуханнях ми порушували це питання. Комітет звернув на це увагу. На наступних парламентських слуханнях з цієї проблематики в залі мають сидіти мери міст України, які осмислюють свою роль у захисті життя людей на дорогах у своїх містах. Дякую вам.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую вам.

Народний депутат Альона Бабак.

Народний депутат Олена Сотник, фракція «Об'єднання «Самопоміч». Будь ласка.

СОТНИК О.С. Колеги! Ми з вами прийняли цілу низку законів, які стосувалися, в тому числі, й безпеки дорожнього руху. Що ми бачимо? Наприклад, у Законі «Про дорожній рух» передбачено встановлення камер, що фіксують порушення на дорогах, та встановлення запобіжників для людей, які попереджають, що камери працюють. Ні перше, ні друге на сьогодні не виконано. Фактично, закон не працює. Ми його прийняли, але його норми не виконуються. Це перша проблема.

Друга проблема. Проблема безпеки дорожнього руху пов'язана з координацією трьох ключових секторів: безпеки (МВС), захисту здоров'я і науки. Фактично, три центральні органи виконавчої влади мають скоординуватися і нарешті прийняти якусь концепцію, загальну стратегію, візію, як ми здійснюємо і забезпечуємо в Україні безпеку.

Нині 2016 рік. У 2015 році закінчився строк Державної цільової програми підвищення рівня безпеки дорожнього руху в Україні. Тобто на сьогодні в Україні немає бачення, в який спосіб ми будемо розв'язувати цю проблему. На це мають відповісти саме державні органи.

І останнє — інформування людей. Дуже важливе питання. На сьогодні відсутня єдина база реєстрації автомобілів. Я не знаю, чи стикалися ви, я сама стикнулася з цією проблемою. База не узгоджена. Ви не можете зайти і подивитися, наприклад, кому належить той чи інший автомобіль, це двійник чи оригінал, ввезений легально чи ні. Тому що відсутня база, за яку відповідає, знову-таки, Міністерство внутрішніх справ.

Усі ці питання потребують системного вирішення і системного бачення. Я вважаю, що Рекомендації парламентських слухань дадуть можливість відповісти на ці питання. Будемо сподіватися, що державні органи відреагують належним чином. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую вам.

Народні депутати з фракції «Об'єднання «Самопоміч» передають слово наступним колегам з інших фракцій.

Народний депутат Віталій Корчик, фракція «Народний фронт». Будь ласка.

КОРЧИК В.А., член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Шановні колеги! Я так само був присутній на цих парламентських слуханнях і чув про всі ті негаразди, які відбуваються у нас з безпекою руху. На жаль, сьогодні багато чую про те, що саме МВС і поліція для цього нічого не роблять.

Хочу сказати, що задовго до парламентських слухань ми з представниками комітету були присутні на презентації проектів встановлення камер, які якраз мали фіксувати порушення. Так, ми від комітету також відзначали, що це недосконало і треба ще над цим працювати. Але те, що робота в цьому напрямі не ведеться, — неправда. Нам не лише про камери потрібно говорити. Я знаю, що зараз дорожня поліція працює над тим, аби зменшити швидкість на дорогах. А це основна причина смертності на дорогах. Я так само згоден з тим, що саме представники місцевих громад, мери мають слідкували за безпекою

руху на місцях, встановлювали ті самі обмежуючі турнікети, можливо, якісь інші обмежувальні загорожі, аби дитина не могла вибігти, якщо дорога державного значення проходить через населений пункт. Тому проблема існує. Ми над цим працюємо. Я вважаю, що спільними зусиллями разом з усіма фракціями ми будемо рухатися до її розв'язання. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую вам.

Народний депутат Сидорович, фракція «Об'єднання «Самопоміч». Будь ласка.

СИДОРОВИЧ Р.М., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Шановні колеги! Обговорюючи питання безпеки на дорогах, нам потрібно чітко розуміти, що ця проблема має цілий ряд складників. Керівник нашої фракції вже порушував питання про необхідність забезпечення освітлення пішохідних переходів, як це є в усіх нормальних країнах, але так само важливе забезпечення освітленості доріг, хоча б у населених пунктах.

Що у нас відбувається? З 1 березня вступило в силу рішення НКРЕ, яким підвищено тарифи на нічне освітлення населених пунктів майже у 2,5 разу. Наслідком цього, безумовно, буде темінь на наших вулицях, збільшення криміналітету і кількості ДТП, які будуть траплятися через неосвітленість. Ніхто не врахував, що бюджети органів місцевого самоврядування на 2016 рік вже були сформовані. Ніхто не подумав про елемент енергетичної безпеки. Це безвідповідальне рішення створює небезпеку як на дорогах, на вулицях наших міст і селищ, так і в галузі енергетичної безпеки.

І останнє, стосовно безпеки на дорогах. Хто їздить країною у найвіддаленіші її куточки, і не лише віддалені, дуже добре знає, що подекуди доїхати до певних населених пунктів абсолютно неможливо. Без забезпечення адекватного фінансування і контролю якості доріг, що будуються, забезпечити безпеку дорожнього руху неможливо. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую вам.

Запрошую до слова народного депутата Остапа Єднака. Немає.

Народний депутат Володимир Ар'єв, фракція «Блок Петра Порошенка». Будь ласка.

АР'ЄВ В.І. Шановні колеги! Говорячи про систему Правил дорожнього руху і безпеку на дорогах, ми забуваємо про один дуже важливий аспект — це паркувальний армагеддон, який відбувається на вулицях великих українських міст. Сьогодні Україна — одна з небагатьох країн європейської спільноти, яка не має чітко організованих і затверджених правил паркування і правил покарання за неправильне паркування.

Шановні друзі, визнаймо чесно: дуже багато з присутніх у залі ставали героями чи антигероями акцій під назвою «Герой паркування», кидаємо машини там, де хочемо, незважаючи на знаки. Часто це відбувається і з народними депутатами України, і з простими громадянами, з усіма. А відповідь, як вирішити цю проблему, дуже проста — запровадження європейських норм контролю за паркуванням і штрафу за неправильне паркування.

Дорогі друзі! У Верховній Раді нарешті є узгоджені більшістю фракцій два законопроєкти №3584 і №3585, які абсолютно чітко та однозначно регулюють ці норми. Ми можемо зараз зробити чіткі, прозорі, цілком європейські правила паркування і відповідальності за неправильне паркування. На сьогодні поліція навіть не може оштрафувати неправильно припарковане авто, яке може стояти на газоні, якщо поруч немає власника. А власник, який бачить, що поруч стоїть поліцейський, просто почекає, доки той піде, не може ж він цілий день стояти біля автомобіля. Саме це часто і спричиняє самосуди. Ми не раз у новинах бачили машини, спалені мешканцями будинків, під якими не дуже свідомі громадяни паркують їх на газонах. Для того щоб унеможливити самосуди, і пропонуються ці два законопроєкти.

Звертаюся до двох комітетів — з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності і з питань бюджету — з проханням на наступному пленарному тижні включити законопроекти №3584 і №3585 до порядку денного засідань комітетів, розглянути, у квітні внести їх на розгляд Верховної Ради України і проголосувати за них, для того щоб правила паркування в Україні нарешті стали європейськими, і була європейська відповідальність за їх порушення. Дякую. **ГОЛОВУЮЧА.** Від депутатської групи «Воля народу» виступає Володимир Литвин. Будь ласка.

ЛИТВИН В.М. Шановна головуюча! Шановні колеги! Питання вкрай актуальне, оскільки статистика свідчить, що найбільше людей у нас гине на дорогах. Водночас очевидно, що головна причина такої ситуації — погані дороги, а точніше кажучи, практично їх відсутність. Якщо раніше були напрямки, то на сьогодні не залишилося навіть напрямків, доріг немає.

Скільки вже вкладено коштів у магістраль Київ — Чоп, у тому числі під час підготовки до Євро-2012, і досі вона не завершена. Судячи з повідомлень, кошти знову вкладаються, але реальних результатів немає. Немає пішохідних переходів, необхідних світлофорів.

Наведу один приклад, шановні колеги. У районі села Пищів Новоград-Волинського району Житомирської області на цій трасі є пішохідний перехід, на якому збито і загинуло 20 людей. Після кожної смерті я звертаюся до Кабінету Міністрів, Служби автомобільних доріг, щоб там або зробили перехід, або встановили світлофор. Спромоглися поставити знак — обмеження руху. Скажіть, будь ласка, як на магістралі можна обмежувати рух? Люди продовжують гинути.

Я просив би це звернення вважати черговим депутатським запитом до Кабінету Міністрів України, до Служби автомобільних доріг України, щоб вони не відбувалися відписками, а бодай один раз один представник поїхав до людей і роз'яснив, чому не можна встановити світлофор. Думаю, що живим він від людей не вийшов би.

Відповідний проект постанови потрібно прийняти, звернувши особливу увагу на проблему доріг як основну причину трагедії загибелі людей. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую вам.

Ми завершили розгляд проекту Постанови Верховної Ради України «Про Рекомендації парламентських слухань на тему: «Стан і перспективи забезпечення в Україні безпеки дорожнього руху» (№4129). Дякую всім народним депутатам, які взяли участь в обговоренні. Рішення щодо цього проекту постанови ми приймемо пізніше.

Зараз переходимо до розгляду проекту Закону «Про внесення зміни до статті 7 Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» щодо забезпечення права на здобуття освіти» (№3832). Пане Сергію, ви пропонуєте розгляд цього питання за повною чи скороченою процедурою?

За пропозицією доповідача прошу підтримати розгляд цього питання за скороченою процедурою.

(3a) - 101.

Рішення не прийнято.

Я дуже тішуся з того, що депутатам сподобалося розглядати законопроекти за повною процедурою. Переходимо до розгляду питання за повною процедурою.

Доповідає міністр освіти і науки України Квіт Сергій Миронович.

КВІТ С.М., міністр освіти і науки України. Шановні народні депутати! Вашій увазі пропонується розгляд проекту Закону «Про внесення зміни до статті 7 Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» щодо забезпечення права на здобуття освіти».

Забезпечення права на освіту для осіб з тимчасово окупованої території є одним з основних завдань Міністерства освіти і науки України в умовах збройної агресії Російської Федерації. Починаючи з весни 2014 року, міністерством було вжито необхідних заходів для врегулювання екстреної ситуації із забезпеченням прав осіб на здобуття або продовження здобуття певного рівня освіти на території інших регіонів України. Як наслідок, незважаючи на проблеми недостатнього бюджетного фінансування, питання продовження здобуття освіти на території, підконтрольній українській владі, вирішувалися оперативно, без будь-яких бюрократичних чи інших перепон.

Враховуючи довгостроковий характер викликів, пов'язаних з окупацією Автономної Республіки Крим та міста Севастополя внаслідок збройної агресії Російської Федерації, врегулювання механізмів забезпечення права на освіту потребує більш системних та об'єктивних рішень. Зокрема, правозахисні організації відзначають необхідність не лише забезпечення права на освіту для тимчасово переміщених осіб, а й заохочення до продовження здобуття освіти в інших регіонах

України для тих наших громадян, які залишилися на окупованій території.

Законопроектом №3832 пропонуються системні механізми для розв'язання освітніх проблем осіб, які проживають на окупованій території. Є два головні механізми.

Перший. Ми пропонуємо запровадити квоти для здобуття вищої та професійної освіти кримчанами, які проживають на тимчасово окупованій території України, що стимулюватиме молодь зробити свідомий вибір на користь продовження навчання на території України. Тобто перша наша теза — це квоти.

Другий. Законопроектом пропонується надати особам, які завершили навчання за відповідним рівнем вищої освіти на тимчасово окупованій території, право на проходження атестації для визнання часткових кваліфікацій, періодів та результатів навчання, здобутих у процесі навчання, з подальшою видачею відповідного документа про освіту. Такий механізм сприятиме дотриманню права осіб на освіту та заохочуватиме їх продовжити навчання або реалізувати своє право на працю на території, підконтрольній українській владі.

Про що йдеться? Наша політика ϵ такою, що ми не визнаємо ніяких документів окупаційної влади. Тому пропонуємо відповідний механізм: будемо визнавати кваліфікації, а не документ з печатками окупаційної влади.

Шановні народні депутати! Цей законопроект є нашою підтримкою і кримських татар, і всіх патріотів України, які шукають можливість для здобуття української освіти, а також усіх тих, які зараз роблять свій вибір. Ми маємо запропонувати цим людям такі умови, які дозволять їм почуватися затребуваними і конкурентоспроможними. Прошу вас підтримати законопроект №3832 і прийняти його за основу. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пане міністре. Зачекайте, будь ласка.

Чи ϵ запитання до пана міністра? ϵ . Прошу записатися на запитання до міністра освіти і науки.

Народний депутат Кривошея. Будь ласка.

КРИВОШЕЯ Г.Г., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань промислової політики та підприємництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Дякую. Доброго дня! Пане міністре, моє запитання таке. У Печерському районі міста Києва на вулиці Кіквідзе розташований Київський державний інститут декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука. На сьогодні склалася ситуація, що цей інститут, яких в Україні менше, ніж пальців однієї руки, хочуть закрити і передати приміщення на баланс київської міської влади.

Звертаю увагу на те, що до нас як до народних депутатів, зокрема до мене, звертаються студенти. Я розумію, що це не стосується даної тематики. Але існує загроза продажу цих приміщень київською владою, а також відведення цієї земельної ділянки для так званих корупційних забудовників.

Я хотів би привернути вашу увагу до того, що на сьогодні міністерством не погоджено статут даного інституту. У них влітку закінчується ліцензія. Я прошу взяти це до уваги. Якщо можете зараз щось пояснити, поясніть, якщо ні, то, будь ласка, поясніть пізніше.

КВІТ С.М. Дякую за запитання, яке, втім, не стосується теми нашого дуже важливого законопроекту.

Якщо коротко, скажу так. На мій погляд, колись зробили велику помилку, що цей технікум (а це був гарний технікум) став інститутом. На жаль, він не може бути інститутом, бо не пройшов акредитації, і це об'єктивний факт. Ми як міністерство турбуємося про те, щоб цей заклад продовжував займатися тим, чим він займається, — готувати дизайнерів і художників.

І друге ваше запитання щодо землі і корпусів цього навчального закладу. Ми також хвилюємося і дбаємо про те, щоб вони не потрапили до рук забудовників. Це те, що я можу зараз сказати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую (Шум у залі). Шановні народні депутати... (Шум у залі). Увімкніть, будь ласка, мікрофон міністра.

KBIT С.М. Скажу коротко. Наше завдання, щоб цей навчальний заклад, хоч як він буде називатися і в якому статусі буде далі, тому що акредитації він не ма ϵ , продовжував готувати дизайнерів і художників.

Наше головне завдання — щоб не змінилося призначення ні землі, ні будинків, щоб це не потрапило до рук забудовників. Ми про це дбаємо, це наше завдання ($UUym \ y \ zani$).

Кому передавати? Ні, це зовсім інше питання, тому що це стосується продовження існування навчального закладу. І один з варіантів, який пропонував цей навчальний заклад, щоб він став частиною більшого навчального закладу. Тому це просто один із шляхів.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Шановні народні депутати, я все-таки просила б вас... Я розумію, ми тішимося з того, що маємо міністра серед нас і можемо поставити йому запитання, але ми обговорюємо дуже важливий законопроект, і я просила б все-таки, щоб запитання стосувалися цього законопроекту.

Володимир Литвин. Будь ласка.

ЛИТВИН В.М. Сергію Мироновичу, насамперед вдячний за те, що ви з повагою ставитеся до депутатів і доповідаєте законопроекти. У мене прохання, щоб ви допомогли розв'язати одну проблему.

У Новоград-Волинському районі Житомирської області об'єднали два села: село Яронь (колишній районний центр) і село Великий Молодьків. Відстань між ними — 4 кілометри. До школи ходять 58 діток. Оскільки об'єднали, і це тепер один населений пункт, місцева влада сказала, що не має права вирішувати питання про підвезення дітей. Нагадую: 4 кілометри, доріг немає, навіть напрямку немає, діти маленькі, а 58 учнів — це ціла школа. Допоможіть розв'язати проблему, щоб дітей таки підвозили. Це перше.

І друге. Там є технікум землевпорядкування з великими традиціями. З великими боями Міністерству освіти і науки передали на баланс з МінАПК приміщення гуртожитку. Гуртожиток зараз не буде побудований. Чи не краще його передати людям, щоб вони створили кооператив і вирішили житлову проблему?

ГОЛОВУЮЧА. Пане міністре, прошу.

КВІТ С.М. Пане Володимире, дякую вам за запитання. Звичайно, ми все це будемо робити. На засіданні комітету ми з вами будемо це бачити. Я хотів би записати конкретику, і будемо працювати. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пане міністре. Час на запитання до міністра завершено.

Співдоповідає голова Комітету з питань науки і освіти Гриневич Лілія Михайлівна. Будь ласка.

ГРИНЕВИЧ Л.М. Шановні народні депутати! Комітет з питань науки і освіти розглянув даний законопроект і підтримує його ключову ідею. Для нас надзвичайно важливим є те, щоб діти, які залишилися на окупованих територіях, мали можливість навчатися в українських навчальних закладах, тому що вони є тією інтелектуальною основою, яка нам буде потрібна під час деокупації цих територій.

Сьогодні Російська Федерація створює різноманітні пільгові умови для того, щоб втягнути в свою систему вищої освіти цих дітей. Ми не маємо права їх відштовхнути, навпаки, ми повинні зробити все, щоб вони були інтегровані в українське суспільство.

Ми підтримуємо цей законопроект, але є низка зауважень Головного науково-експертного управління і комітету. Я пропоную, розуміючи, що нам необхідно цей законопроект прийняти якнайшвидше, оскільки треба включити положення законопроекту в умови прийому, які вже затверджені і мають діяти, вже скоро кінець навчального року. Пропонується оголосити ці поправки під стенограму, для того щоб їх врахувати і щоб ми могли прийняти законопроект за основу та в цілому. У нас є три поправки.

Перша поправка. Абзац п'ятий частини дванадцятої статті 7 розділу І Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» викласти в такій редакції:

«Особи, зазначені в абзацах першому і другому цієї частини, здобувають вищу освіту на конкурсних засадах, та професійну освіту за кошти державного бюджету в межах квот та у порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері освіти і науки».

Ідеться про те, що відповідно до Конституції України доступ до вищої освіти ϵ на конкурсних засадах. І навіть у межах квот ці люди повинні продемонструвати свою готовність здобувати вищу освіту.

Друга поправка. Абзац шостий частини дванадцятої статті 7 розділу І Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та

правовий режим на тимчасово окупованій території України» після слів «для визнання здобутих кваліфікацій» доповнити словами «результатів навчання та періодів навчання» — і далі за текстом. Йдеться про те, щоб зараховувати не лише здобуті повністю кваліфікації, а й часткові результати навчання. Наприклад, дітям, які навчалися в російськомовній школі, можна зарахувати математику, фізику, хімію, але вони зобов'язані повністю скласти тут цикл предметів, яких вони не вивчали, — українська мова, українська література, історія України. Тому треба доповнити ще словами «результатів навчання та періодів навчання».

I нарешті, третя поправка. Розділ I законопроекту доповнити новим пунктом такого змісту:

«У назві статті 7 Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» слово «громадян» замінити словом «осіб».

Про що йдеться? З окупованих територій, особливо це стосується Криму, частина дітей змушені були під тиском влади Російської Федерації отримати російські паспорти. У такому разі ми розглядаємо їх як іноземців, які приїжджають до нас навчатися лише на платній основі. Ми робимо цю зміну для того, щоб розширити цю категорію.

Шановні колеги! Це дуже важливий законопроект, якого чекають українці Криму і ті українці Донбасу, які сьогодні проживають на окупованих територіях і хочуть, щоб їхні діти навчалися в Україні. Прошу підтримати за основу та в цілому. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Чи ε запитання до співдоповідача? Нема ε . ε ? Прошу записатися. Ми продовжуємо наше засідання до завершення розгляду цього питання (Шум у залі). До 15 години ще далеко, усі встигнуть на засідання комітетів. Ми мусимо завершити розгляд питання, ми не можемо зупинитися посеред питання.

Народний депутат Юрій Левченко, позафракційний. Будь ласка.

ЛЕВЧЕНКО Ю.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ №223, м. Київ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Свобода»). У мене запитання до співдоповідача саме по суті. Скажіть, будь

ласка, як представник коаліції, більшості, однієї з найбільших фракцій Верховної Ради: як так склалося, що під час розгляду такого вкрай важливого питання у контексті реінтеграції та повернення окупованих територій, підтримання з ними зв'язків, переважна більшість народних депутатів коаліції перебуває не на своїх робочих місцях, а деінде? Як ви як співдоповідач цього важливого законопроекту на це відреагуєте? Чи будуть з цього приводу зроблені якісь висновки? Дякую.

ГРИНЕВИЧ Л.М. Я мушу відповідати за свою фракцію, яка, як правило (якщо ви подивитеся на результати присутності у залі і голосування), є найбільш численною. У даному разі, коли ми раптом перейшли до повного розгляду Рекомендацій парламентських слухань (у сесійному залі взагалі не було голосів), складалося враження, що зараз усе завершиться, можливо, тому колеги пішли. Я особисто стою на принциповій позиції, що народний депутат повинен завжди під час розгляду питань з 10 до 14 години бути в сесійному залі, і не підтримую дій колег, які виходять із залу до 14 години. Це не дає змоги вирішувати важливі питання, на які чекають стільки людей в Україні.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пані голово комітету. Іван Рибак, фракція «Блок Петра Порошенка». Будь ласка.

РИБАК І.П. Виборчий округ №202, Чернівецька область. Цей законопроєкт не викликає жодних заперечень, він дійсно потрібен для того, щоб інтегрувати дітей з окупованих територій в українську освіту, надати їм якісну освіту на території, яка не є окупованою. Водночас хотів би прочитати вам один пункт доручення на сторінці обласної державної адміністрації: «вивчити питання щодо можливості організації підвозу учнів до навчальних закладів гужовим транспортом (нормативна база, оплата праці тощо)».

Як ми можемо інтегрувати дітей з окупованих територій у цілком непристосовані умови тут, на неокупованій території, возити конями і фірами до школи, давати отакі безглузді доручення, як Чернівецька обласна державна адміністрація?

ГОЛОВУЮЧА. Прошу, пані голово комітету.

ГРИНЕВИЧ Л.М. Я цілком поділяю вашу оцінку такого доручення. Передовсім, якщо кудись підвозити дітей, має бути забезпечена їхня безпека і доступ до справді якісної освіти. Немає сенсу будь-якого підвезення, якщо діти не потрапляють в умови якісної освіти.

З приводу інтеграції дітей з окупованих територій. У цьому законопроекті йдеться про доступ до вищої освіти. Однак треба розуміти, що ми маємо величезну кількість дітей — переселенців з окупованої території Донбасу, вони є і в Західній Україні, і в Чернівецькій області. Але не має різниці, чи це діти місцеві, чи переселенці, вони мають бути в гідних умовах. Для того і створено проект мережі опорних шкіл і урядом виділено 600 мільйонів гривень на підвезення дітей. До цих 600 мільйонів гривень місцеві адміністрації мають додати свою частку для вирішення питання транспорту. Я готова разом з вами звертатися до обласної державної адміністрації з приводу такого безглуздого доручення.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Народний депутат Олексій Рябчин. Будь ласка.

РЯБЧИН О.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Доброго дня. Шановний Сергію Михайловичу! Шановна Ліліє Михайлівно! Дякую вам за підтримку переміщених вищих навчальних закладів, переселенців і тих осіб, які потребують освіти. Буде ще низка законопроектів, які ми з вами розробимо стосовно статусу переміщених вищих навчальних закладів, бо вони потребують певних умов.

Давайте спробуємо розробити законопроекти або якісь спеціальні умови вступу до цих переміщених вищих навчальних закладів людей, які зараз вимушені перебувати на окупованій території Донецької і Луганської областей та в Криму. Ми повинні підтримати ці виші. Можливо, за якихось спеціальних умов, на рік-два відмовитися від ЗНО, щоб люди могли, перетинаючи кордон, потрапляти у переміщені вищі навчальні заклади, можливо, за умови складання іспиту з української мови. Тоді ми надсилаємо сигнал на ті території: вивчайте

українську мову, якщо бажаєте мати якесь майбутнє. І на пільгових умовах ці студенти можуть вступити лише у...

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

ГРИНЕВИЧ Л.М. Шановні колеги! Хочу повідомити, що за результатами виїзного засідання Комітету з питань науки і освіти до Краматорська ми направили пропозиції Міністерству освіти і науки з приводу того, щоб ті випускники, які зараз навчаються на окупованих територіях і яким важко підготуватися до зовнішнього незалежного оцінювання в повному обсязі, могли за вступними іспитами, на конкурсних засадах вступати до евакуйованих вищих навчальних закладів і тих вищих навчальних закладів, які перебувають на території Донбасу та потерпають від того, що у них немає абітурієнтів. Ситуація зрозуміла: родини остерігаються посилати своїх дітей навчатися на територію Донбасу, і у зв'язку з тим вищі навчальні заклади Донбасу страждають від того, що у них немає достатньої кількості абітурієнтів.

Я сподіваюся, Міністерство освіти і науки України дослухається до цієї пропозиції. У цій ситуації виграють і діти, які мають можливість з окупованих територій вступити у вищі навчальні заклади, і заклади, які мають зберегтися на Донбасі. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую вам.

Ми маємо час для виступів в обговоренні від фракцій. Запишіться, будь ласка, на виступи в обговоренні.

Народний депутат Ляшко, фракція Радикальної партії Олега Ляшка. Будь ласка.

ЛЯШКО О.В. Фракція Радикальної партії. Нарешті у цьому парламентському залі дійшла мова і до наших українців, які через те, що їх не захистила влада, стали переселенцями на своїй рідній землі. Не дай Боже нікому бути на своїй рідній землі переселенцями, біженцями, людьми без певного місця проживання. Майже 2 мільйони українців, жителів Луганської і Донецької областей, втратили рідний дім, роботу, всі свої статки, але найголовніше — вони не зрадили Батьківщину. Як їм віддячує рідна матір Україна? Ніяк. На жаль, ні влада, ні уряд, ні ті, які на сьогодні мають можливість приймати рішення, палець об палець

не вдарили, щоб допомогти і створити умови для 2 мільйонів людей, які втратили власні домівки.

У Німеччині 1 мільйон біженців із Сирії, і там це проблема номер один. Падають рейтинги канцлера, майже розвалюється урядова коаліція через 1 мільйон біженців із Сирії! В Україні 2 мільйони українців без роботи, житла, соціального і медичного забезпечення — і ні для кого немає проблем, ніхто не цікавиться їхніми питаннями!

Я закликаю представників уряду, Адміністрації Президента, голів обласних державних адміністрацій: поїдьте в Сєвєродонецьк, у будьяке інше місто на Луганщині, на Донеччині чи в Києві, подивіться, як живуть українці, яких ми називаємо переселенцями, — по 10 людей разом із дітьми у маленьких кімнатках, як у конурах. Без жодної можливості отримувати медичну допомогу, не працевлаштовані. Хто питає, як ці люди виживають, де вони беруть гроші, щоб платити за квартири, які орендують? Де вони працюють? Ніхто не порушує цих питань, абсолютно відсутня державна політика, спрямована на інтеграцію переселенців у мирне життя.

В Україні тисячі покинутих шкіл, лікарень, дитячих садків. Чому немає елементарної державної програми, щоб вставити там вікна, двері і дати можливість переселенцям жити в цих приміщеннях? Чому немає державної підтримки, спрямованої на працевлаштування українців, яких ми називаємо переселенцями? Я вважаю, що це приниження для українців — називати їх переселенцями. Тому що влада їх не захистила, влада здала Донецьк, Луганськ, Крим, а тепер ще й не розв'язує соціальних проблем мільйонів жителів цих територій.

Наше завдання сьогодні – створити всі умови хоча б для того, щоб вони могли заробляти. А для цього потрібно радикально змінити економічну політику, а найголовніше — повернути їх додому, звільнивши Крим і Донбас.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Народний депутат Віталій Курило, фракція «Блок Петра Порошенка». Будь ласка.

КУРИЛО В.С. Шановні народні депутати! Шановні телеглядачі! Я вважаю, що законопроект, який ми розглядаємо, набагато ширший, ніж суто освітянський. Справа в тім, що цей законопроект охоплює

дуже великий спектр питань, і насамперед спектр національної безпеки, на багато років уперед. Я, можливо, скажу крамолу, але, на мій погляд, цей законопроект набагато важливіший, ніж вчорашні закони щодо безвізового режиму. Безвізовим режимом, можливо, скористаються декілька сотень чи тисяч людей, а цим законопроектом скористаються сотні тисяч, мільйони дітей.

Я – однозначно за те, щоб дати можливість дітям, які перебувають на окупованих територіях, навчатися в українських навчальних закладах, але, на мій погляд, ми повинні піти набагато далі. Чому це питання стратегічне, питання національної безпеки? Я вважаю, що ми повинні максимально витягти дітей з окупованої зони на українську територію, бо це – наше майбутнє. Витягаючи звідти дітей, забезпечуючи їхнє навчання в українських навчальних закладах, ми таким чином готуємо підгрунтя для повернення цих територій і позбавляємо терористів соціальної бази. Тому ми повинні зробити все для того, щоб діти, які перебувають на тій території, приїздили в Україну, вступали до навчальних закладів різних рівнів (на конкурсній основі, поза конкурсом), ми повинні надати таким дітям гарантований гуртожиток, законодавчо це виписати, і соціальну допомогу, тому що вони виїхали без батьків. Ми повинні забезпечити цих дітей і навчанням, і роботою. I таким чином ми витягнемо звідти наше майбутнє і позбавимо терористів майбутнього.

Тому, підтримуючи цей законопроект, я вважаю, що це лише перший крок. Ми повинні невідкладно прийняти рішення, можливо, на рівні уряду, через урядові постанови, щоб уже сьогодні дати сигнал мешканцям окупованих територій Луганської і Донецької областей, аби вони направляли своїх дітей у «велику Україну». Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую вам.

Переходимо до обговорення. Прошу записатися на виступи в обговоренні (*Шум у залі*). Ми завершуємо розгляд питання, ми не можемо зупинити розгляд питання (*Шум у залі*). Ми зараз завершимо розгляд питання, і все.

Народний депутат Олександр Співаковський. Будь ласка.

СПІВАКОВСЬКИЙ О.В. Шановні колеги! Я погоджуюся з тим, що цей законопроект обов'язково необхідно приймати з поправками,

які озвучила Лілія Михайлівна. Але хочу звернути вашу увагу на дуже важливий момент. Олегу Валерійовичу, і для вас дуже цікава інформація. Дивіться, ми написали законопроект, який повинен зробити так, щоб діти з Криму приїхали в Україну. Але чи вирішує це питання законопроект? На мій погляд, ні. Чому? Бо Путін дає 15 тисяч місць без єдиного державного іспиту для кримчан. А наш законопроект що? Створює перепони для того, щоб діти їхали з Криму в Україну.

Ми, мабуть, повинні зрозуміти, що якщо боремося за Крим, за цих дітей, то повинні створити для них особливі умови, щоб вони приїхали до нас. Ми ж записуємо, що вони будуть брати участь у ЗНО. Вони будуть мати ті ж самі проблеми, як і наші діти.

Шановні колеги! Якщо ми хочемо цим законопроектом вирішити питання повернення Криму, то повинні йти далі. На час тимчасової окупації ми повинні створити для них особливі умови. Вважаю, що законопроект потрібно приймати, але маємо розуміти, що головне завдання він повністю не вирішує. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую вам.

Народний депутат Артур Герасимов, фракція «Блок Петра Порошенка». Будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки і оборони (загально-державний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановні колеги! Я намагатимуся сказати дуже коротко. Без пришвидшення повернення Донбасу, Криму в український простір (маю на увазі освітній, культурний простір), ми не будемо мати єдиної України. Я щойно повернувся з Мар'їнки і можу вам сказати. Разом із нашими колегами з різних областей України ми почали програму шефства областей України над районами Донецької області. Наприклад, Полтавська область взяла шефство над Мар'їнським районом. І перше, що ми зробили, — поїхали до Мар'їнської школи №1. І ви знаєте, як було приємно, коли люди, які живуть у Мар'їнці, скажемо так, не всі наші прибічники, чітко підтримували ініціативу, що ми почали підтримку саме з дітей, зі шкіл, з освітніх закладів.

Тому я можу відразу сказати, що міжфракційне об'єднання «Європейський Донбас», фракція «Блок Петра Порошенка» будуть

однозначно підтримувати цей законопроект. Чому? Ще раз підкреслю: без повернення Донбасу (маю на увазі окуповану частину Донбасу), без повернення окупованого Криму в єдиний український простір, починаючи з дітей, ми нічого не зробимо. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую вам.

Народний депутат Сергій Рудик, позафракційний.

РУДИК С.Я., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ №198, Черкаська область, самовисуванець). Товариство! Мені дуже соромно за те, що в присутності міністра, голови профільного комітету ми обговорюємо цей законопроект у порожньому залі. Це надзвичайно важливий законопроект. Він дає шанс людям, які вірять в Україну, повернутися в Україну, здобути вищу освіту і працювати на неї. Я переконаний у тому, як і багато моїх колег, які всупереч усьому перебувають у цьому залі (не пішли на засідання комітету, не пішли обідати, не пішли до туалету), що молоді люди, яких ми зараз підтримаємо (сподіваюся, ми сьогодні не будемо голосувати, закінчимо обговорення, а завтра одним із перших питань проголосуємо), подякують нам за це.

Давайте не забирати час, обговоримо законопроект до кінця за короткою процедурою і завтра одним із перших голосуємо. Нам подякують молоді люди, заради яких ми це питання вирішуємо. Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Останній виступ – народний депутат Іван Рибак. Будь ласка.

РИБАК І.П. Шановні колеги! Не буду забирати часу. Користуючись нагодою, що в залі присутні міністр освіти і науки, голова профільного комітету, і що ми говоримо про вищу освіту, хочу звернутися до вас з приводу безчинства. Поки ми з вами засідаємо в цьому залі, у Чернівецькому університеті просто розвалюють фасадну колону, щоб вмонтувати туди банкомат і термінал. Ви знаєте, що це пам'ятка архітектори, яка охороняється ЮНЕСКО, колись це була резиденція Буковинських митрополитів. Колись давно, будуючи споруду, Йосип Главка не думав, що наші сучасники руйнуватимуть те, що

вони зробили для нас. Це справжній вандалізм! Розберіться, будь ласка. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Пане міністре, пане голово комітету, чи ϵ потреба в заключному слові, чи ми завершили обговорення? Отже, ми завершили обговорення проекту Закону «Про внесення зміни до статті 7 Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» щодо забезпечення права на здобуття освіти».

Повідомляю вам, що сьогодні о 15 годині у сесійному залі Верховної Ради України відбудуться парламентські слухання на тему: «30 років після Чорнобиля: уроки і перспективи».

Ранкове пленарне засідання Верховної Ради України оголошується закритим. Завтра продовжимо нашу роботу о 10 годині.

До Голови Верховної Ради України **ГРОЙСМАНА В.Б.** звернулися із заявами народні депутати України:

ГОРВАТ Р.І. (одномандатний виборчий округ №68, Закарпатська область, партія «Блок Петра Порошенка»): «Прошу вважати результати мого голосування за законопроект №0091 як «за».

«Прошу врахувати мій голос «за» в результатах голосування щодо прийняття законопроектів: New 20092, New 20081, New 20085, New 20082, New 20082.

КУРЯЧИЙ М.П. (одномандатний виборчий округ №25, Дніпропетровська область, партія «Блок Петра Порошенка»): «Під час голосування про прийняття за основу та в цілому законопроекту №0085 моя електронна картка не спрацювала.

Прошу врахувати мій голос «за» в результатах голосування щодо прийняття цього законопроекту».

КОРЧИНСЬКА О.А. (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка): «Прошу врахувати мій голос «за» в результатах голосування щодо проекту Закону «Про ратифікацію Конвенції Міжнародної організації праці про мінімальні норми соціального забезпечення №102» (№0091) від 16.03.2016 року».

МАКАР'ЯН Д.Б. (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»): «Прошу врахувати мій голос «за» в результатах голосування щодо прийняття проекту Закону «Про приєднання України до Угоди про державні закупівлі» (№0085) — моя електронна картка не спрацювала, також за проект Закону «Про ратифікацію Угоди між Урядом України та Урядом Федеративної Республіки Німеччина про заснування Німецько-Української промисловоторговельної палати» (№0092) та за проект Закону «Про ратифікацію Протоколу про сталий транспорт до Рамкової конвенції про охорону та сталий розвиток Карпат» (№0081)».